Leto VIII, štev. 30 Ljubljana petek 4. februarja 1927 Poštnina pavšalirana. Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.
Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I.
Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha čislo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 3. februarja

Včerajšnji dogodki v fin. odboru Narodne skupščine žal v polni meri znova potrjujejo, kako prav imajo oni, ki glede klerikalcev stalno svarijo: nič jim ne verujte, ne zaupajte!

SLS je branila in še brani svojo zvezo z radikali, opuščnje svojih programatičnih načel s staro filozofijo: primum vivere, dein philosophari. Njeni voditelji so govorili, da hoče SLS posvetiti sedaj vse moči gospodarski obnovi in dr. Korošec je v svojem nasvetu kroni utemeljeval potrebo delovne vlade z nujnostjo gospodarske sanacije. Tako je vstopila SLS v vlado s svečano obvezo zlasti napram slovenskemu ljudstvu, da bo vse svoje sile posvetila odpravi gospodarske bede. To obvezo je sama še posebej podčrtala z izjavo, da je dr. Korošec, ko je sklenil pakt z radikali, zahteval in dobil vse garancije za energične ukrepe v svrho olajšanja neznosne preobremenitve slovenskega ljudstva. Nikdo ni mogel biti v dvomu, katerih vprašanj se tičejo te garancije. Klerikalna stranka je bila vedno najbolj glasna in najbolj radikalna, kadar je šlo za to formulirati naš minimalni sanacijski program in najenergičnejša, če se je govorilo o času, v katerem naj se ta program izvede.

Politične prilike so nanesle, da so klerikalci vstopili v vlado v za nje izredno ugodnih okolnostih in v izredno ugodnem trenotku za provedbo gospodarskih sanacijskih ukrepov. Oni so edini zavezniki radikalov. Brez njih g. Uzunović ne bi bil mogel sestaviti svoje vlade, proti njihovi volji se današnji kabinet ne more držati niti en dan, ako oni zapustijo radikale, bo ta stranka v danih razmerah težko našla drugega zaveznika za vlado ali pa sploh ne. Zahteve klerikalne stranke morajo imeti torej v teh okolnostih daleko večjo težo, nego v katerikoli drugi situaciji. A tudi sicer je bil trenotek vstopa SLS v vlado izredno ugoden za pokrenitev najnujnejših gospodarskih vprašanj. Budžet in fin. zakon v fin. odboru še nista bila sprejeta. Vsak sklep se je še dal reasumirati, vsaka postavka še revidirati. In predvsem je nudila razprava o finančnem zakonu možnost, da se sprejmejo vanj vse one določbe, ki so postale Oče naš celokupne naše javnosti, Oče naš, ki ga je SLS tako rada in s toliko vnemo pri vsaki priliki naprej molila, češ drugi ga ne znajo niti tako dobro, niti tako popolno.

Včerajšnja seja fin. odbora je bila zato naravnost zgodovinskega, usodepolnega pomena za gospodarski razvoj cele države in še posebej slovenskega ljudstva. Ako je bilo iskreno, kar je med ogromnim odobravanjem na Vrhniki na dan po Novem letu zapisal dr. Korošec na zastavo SLS kot njeno glavno realnopolitično geslo: »prvo je rešitev gospodarske bede«, potem je moral včerajšnji dan postati odločilni začetek velikopotezne sanacije.

Ni bilo niti težko, niti komplicirano vprašanje, kaj se mora predvsem storiti. SDS je izdelala v tem oziru obširen program in ga konkretizirala v 40 dobro premišljenih in tehnično dovršenih predlogih. Nočemo se postavljati na stališče, da bi bila morala SLS baš ta program usvojiti. Odgovori nam lahko, da je tudi ona stavila tekom budžetne debate celo vrsto stvarno utemeljenih predlogov. Združeni radićevci in radikali so jih po vrsti podrli in klerikalni poslanci so imeli prav, ko so trdili, da so radićevci in radikali s tem oškodovali življenske interese našega ljudstva in nič ni bilo prigovarjati njihovim ogorčenim protestom. Z vstopom v vlado in odločilnim vplivom v vladni večini so klerikalci v trenotku, ko še ni bilo nič zamujeno, prišli v položaj, da vse popravijo in da preprečijo nameravane težke grehe prejšnjega režima. Razumemo, da vseh predlogov SDS in ostale opozicije niso mogli usvojiti. Toda mogli so usvojiti to, kar so sami predlagali, izpeljati, kar so oni proglašali za najnujnejše, popraviti, kar so združeni radikali in radićevci njim podrli. Mogli so skratka ljudstvu v korist, sebi v opravičilo, nasprotnikom v poraz dokazati, da so sicer prevzeli kompromitujočo nalogo reševalcev radikalske partije, a da so jo prevzeli, ker nobena cena ni previsoka, ako se doseže davčna razbremenitev slovenskega ljudstva, gospodarska obnovitev slovenskega kmeta in obrtnika, socijalna in gmotna povzdiga našega delavca in nameščenca. Omiljenje strahovite dohodarine, redukcija, če že ne popolna odprava poslovnega davka, ukinjenje od radikalov vtihotapljenega davka na ročno delo, odprava lažnjivega uradniškega odtegljaja »za poplavljence«, prevedba nesrečnih kronskih upokojencev — vse bi blagrovalo žrtev SLS in kdo izmed njenih političnih nasprotnikov bi ji smel očitati, da je postala dekla radikalov, da je svoj avtonomistični program spravila v ropotarnico?

Prišel je odločilni trenotek, da SLS pokaže, da je vstopila v vlado kot ljudska zastopnica, kot stranka, ki pošteno drži dano svečano besedo, kot izvrševalka politike, kateri je interes naroda prva in najsvetejša stvar. A SLS je na celi črti izdala svoj realnopolitični program. Pokazalo se je, da je vstopila v koalicijo z radikali ne v prospeh slovenskega naroda, temveč na račun slovenskega ljudstva. Njeni poslanci so glasovali za vse perverznosti RR proračuna ter so ta strašni državnogospodarski načrt, o katerem je dr. Korošec dejal, da je morilen za slovenskega človeka, v celoti odobrili. In s korajžo, ki more revoltirati vse poštene ljudi, je klerikalna stranka pogazila in podrla v zajednici z radikali vsak poskus za izboljšanje neznosnega stanja. S svojim postopanjem pa so še povrhu vsega na najopasnejši način kompromitirali zahteve slovenskega ljudstva ter potrdili, da jih ni treba jemati resno . . .

V izbruhu najbrezvestnejšega cinizma triumfira danes službeno glasilo SLS: »Dr. Žerjav se je blamiral!« Klerikalci smatrajo, da so premagali dr. Žerjava, ko so upropastili vse predloge za sanacijo slovenske gospodarske bede. Ali niti tega ne vidijo, kako opasno je zanje identificirati odklonitev Žerjavovih predlogov s porazom, ki so ga včeraj pripravili slovenskemu ljudstva?

Kritičen položaj klero-radikalske vlade

G. Uzunović išče nove ministre. — Obupni poskusi vlade dobiti pomoč iz vrst opozicije. — Napeti odnošaji v radikalskem klubu. — Skrbi radi zasedanja Narodne skupščine.

Beograd, 3. februarja, p. Po včerajšnjih dogodkih, oziroma po odstopu novih ministrov Vujičića in Miše Trifunovića, se je pokazalo, da je vlada gospoda Uzunovića že prvi dan zabredla v krizo, ki doslej še vedno ni odpravljena. Naglašati je treba, da sta odstopivša ministra najintimnejša prijatelja gospoda Uzunovića. Že to kaže, da najbližja okolica ministrskega predsednika smatra, da je položaj vlade nevzdržen. Seveda vztraja g. Uzunović na tem, da oba ministra umakneta svojo demisijo. Pravi, da za svoj odstop nimata političnega razloga O demisiji obeh ministrov še vedno razpravljajo vsi politični krogi. G. Uzunović bi se moral lotiti izpopolnitve izpraznjenih resortov, česar pa doslej še ni storil. Ministrski predsednik je do zadnjega trenutka pričakoval, da bosta Trifunović in Vujičić umaknila svoji ostavki, toda oba vztrajata na svojem stališču.

Opoldne je bil g. Uzunović v avdijenci, v kateri je kralju poročal o težkočah svoje vlade.

Novinarji so razgovoru z g. Mišo Trifunovićem opozorili zvečer na Uzunovićevo izjavo, da bo skušal vplivati na oba ministra, da prekličeta svoj odstop. G. Trifunović pa je izjavil: «Vse je končano in se o tem ne da več govoriti. Ne želim in se tudi nočem povrniti v vlado.» G. Vujičić je dejal: «Ostanem pri svoji demisiji in ne more biti govora o tem, da bi jo umaknil. Nočem se sprehajati od enega resorta do drugega». Iz teh izjav se vidi, da g. Uzunović ne bo prodrl s svojo željo in da se bo pač moral lotiti izpopolnitve nepopolne vlade Kot najresnejši kandidat za izpraznjene resorte za trgovino, za pošto in za vere se imenujejo poslanci doktor Voja Janjić, dr. Gerosim Popović, doktor Nikola Subotić, dr. Velja Popović in Gradiša Leovac.

Da bi se izvlekel iz skrajno kritične situacije je skušal g. Uzunović navesti nove stike z vsemi grupami opozicije. Njegovi emisarji obletavajo SDS, so bili baje tudi pri Radiću in ponujajo danes Nikiću resort agrarne reforme zanj ali za tajnika njegovega kluba dr. Lončarevića. Najbolj resne poskuse pa so napravili pri obeh grupah Demokratske zajednice. Minister Maksimović je včeraj posetil župana Kumanudija, kateremu je stavil gotove ponudbe ter ga prosil za posredovanje. Dr. Kumanudi je danes lojalno obvestil Davidovića in ostale demokratske prvake, a je bila ponudba a limine odbita. Minister Srškić je včeraj povabil dr. Spaha na konferenco, danes se je spravil nad voditelja muslimanov dr Korošec. Vsi poskusi so ostali brezuspešni. Davidović je nocoj novinarjem v imenu Dem. zajednice podal sledečo izjavo: «Vse te govorice so popolnoma neresne. Pogajanj, o katerih se toliko govori, ni nobenih. Rekel sem že enkrat, da o vsem tem nimam ničesar več reči.» Dr. Spaho in dr. Behmen sta zvečer izjavila novinarjem, da bo muslimanski klub jutri zelo ostro nastopil proti vladi zlasti radi volilnega nasilja v Bosni in Hercegovini. Dodala sta, da se iz tega najbolje vidi, da so neresnične vse vesti, ki vedo povedati, da se Dem. zajednica pogaja za vstop v vlado.

Za jutrišnjo sejo Narodne skupščine čeprav bo le formalna, se opaža povsod veliko zanimanje. V Beograd je že prišlo izredno veliko število poslancev, tako da je računati, da bo jutri zbornica kompletna. Vlada preživlja nocoj hudo noč, ker ni gotova, ali bo mogla razpolagati s svojo večino. Boji se pa tudi, da ji nekateri pašićevci in jovanovićevci ne prekrižajo računov. To bi seveda imelo za vlado katastrofalne posledice.

«Politika» beleži, da so oni poslanci, ki so najbližji vladi, hoteli predstaviti vstop Krste Miletića v vlado kot pomirjenje med Uzunovićevo in Pašićevo skupino Medtem pa pašićevci energično zatrjujejo, da korak Krste Miletića nima nič skupnega z njimi, ker je Krsta Miletić vstopil v vlado ne po odobritvi in v soglasju s svojimi prijatelji, marveč na lastno pest in na lastno odgovornost. Pašićevci odločno povdarjajo, da ne odobravajo vstopa Krste Miletića v vlado. Sploh so odnošaji v radikalskem klubu zopet jako napeti.

Prva seja klero-radikalske vlade

Uzunović opominja klerikalce naj bodo lojalni. — «Dinar damo za milijone».

Beograd, 3. februarja, p. Nova vlada je imela popoldne svojo prvo sejo. Pri tej priliki je ministrski predsednik Uzunović pozival klerikalne ministre k odkritosrčnemu sodelovanju, nakar je razvil nekak program o udejstvovanju vlade in kar želi izvesti v skupščini. Potem je ministrski svet razpravljal o stanju poljedelstva. Vlada je pri tej priliki odobrila ministroma dr. Kulovcu in inž. Sernecu manjše kredite, s katerimi naj bi se po znamenitem Pucljevem sistemu «majhnih podpor» nekoliko potolažili razočarani kmetje v Sloveniji. Na kratko se je potem še razpravljalo o mučnem političnem položaju ter o opasnostih, ki grozijo vladi v Narodni skupščini. S to zadevo se je po seji obširneje bavila konferenca radikalskih ministrov.

Nemci bodo do nadaljnega podpirali režim KUN

Uzunović smatra, da treba sedaj rešiti vprašanje naših nemških manjšin. — Pogajanja z Nemci se bodo nadaljevala.

Beograd, 3. februarja. p. Poslanski klub Nemške stranke je izdal zvečer sledečo objavo: Popoldne sta v imenu Nemškega kluba poslanca dr. Moser in Schuhmacher posetila ministrskega predsednika Uzunovića. Pri tej priliki **sta mu razložila stališče Nemcev do vlade in izjavila, da jo bo klub podpiral v skupščini.** Nemška poslanca sta potem razložila predsedniku vlade svoje **načelno naziranje glede manjšinskih vprašanj** in mu govorila o delovanju Nemcev v skupščini in o stališču Nemcev na raznih manjšinskih konferencah, zlasti v Ženevi, ter o sodelovanju nemških manjšin v Jugoslaviji s slovanskimi manjšinami v sosednih državah. Nemška poslanca sta potem govorila o težkem gospodarskem položaju Nemcev v Vojvodini in naglašala, da gredo želje nemškega prebivalstva v prvi vrsti za tem, da se odpravi ali vsaj omili gospodarska kriza in da se zmanjšajo davčna bremena. Potem je bilo govora o raznih kulturnih vprašanjih.

Ministrski predsednik, ki je izjavil nemškima poslancema, da je po njegovem mnenju **situacija v državi sedaj dozorela glede vprašanja nemških manjšin.** Prosil ju je, naj se o tekočih zadevah obrneta do resotnih ministrov, na katere bo tudi on sam vplival, **da vzamejo želje nemških poslancev v proučavanje in da jih po možnosti sprejmejo.** Gosp. Uzunović je nadalje izjavil, **da se bodo nadaljevala pogajanja z Nemci** v prijateljskem duhu in da ne bi želel, da dobi javnost vtis, kot da so Nemci dobili dosedanje uspehe pod pritiskom trenotnega političnega položaja.

V političnih krogih je vzbudila ta Uzunovićeva izjava precej ostre komentarje. Naglaša se splošno mizeren položaj nove vlade radikalov in klerikalcev, ki bo morala izpolniti vsako željo tujerodcev, da se vzdrži na krmilu.

Dr. Beneševo ekspoze o zunanjepolitičnem položaju

Normalizacija odnošajev z Madžarsko. — Vprašanje razorožitve Madžarske in Bolgarije. — Razmerje med Jugoslavijo in Italijo. — Pred odpravo vojaške kontrole v Avstriji.

Praga, 3. februarja, s. V odboru za zunanje zadeve je izjavil zunanji minister dr. **Beneš,** da je vprašanje odprave potnih vizumov docela tehnično vprašanje, ki ga proučuje interministerijalna komisija. Zunanje ministrstvo pri tem ne dela nobenih ovir.

O zunanjepolitičnem položaju je izjavil dr. Beneš, **da se je položaj napram Madžarski zelo izpremenil, ker vedo na Madžarskem, da je v sedanjih razmerah nasilna izprememba obstoječega stanja nemogoča.**

Razumljivo je, da se je obenem z rešitvijo nemške razorožitve načelo tudi vprašanje razorožitve Madžarske, Bolgarije itd. Mala antanta zahteva le, da se bo pri razorožitvi Madžarske postopalo kakor pri Nemčiji.

Glede vprašanja priključitve Avstrije k Nemčiji je opozarjal dr. Beneš na obstoječe pogodbe, ki sta jih podpisali tako Nemčija kakor Avstrija.

O diferencah, ki so med Italijo in Jugoslavijo nastale vsled tiranske pogodbe, se vodijo še pogajanja.

Pariz, 3. februarja. s Po likvidaciji nemških razorožitvenih problemov bo poslaniška konferenca pred svojim razhodom končala še razorožitvena pogajanja z Avstrijo, Madžarsko in Bolgarijo. Računajo, da bodo ta pogajanja končana v prihodnjih šestih mesecih. V prvi vrsti treba pričakovati odprave vojaške kontrole v Avstriji. Gre samo za pravno odločitev, ki bo padla najbrže že prihodnje dni.

ZUNANJEPOLITIČNA RAZPRAVA V PARIZU

Pariz, 3. februarja s. Danes popoldne se je sestal odbor za zunanje zadeve. Govoril je Briand o zunanji politiki, zlasti o dogodkih na Kitajskem Nato je dal pojasnila o francoski politiki napram Nemčiji. Na koncu svojih posvetovanj bo odbor določil, ali se bo vršila javna debata o zunanji politiki vlade.

Poostritev odnošajev med Anglijo in Rusijo

Zaradi zaplembe imovine «Rusko-azijske družbe». — Angleški komunisti hočejo «posovjetiti» angleško delavsko stranko.

London, 3. februarja. g. Komaj se je prejšnja napetost z Rusijo nekoliko polegla, že prihajajo vesti, da se je razmerje do sovjetov zopet znatno poostrilo. Tako piše «Morningpost», da je zelo mogoče, da se prekinejo diplomatski odnošaji med obema državama, zlasti zaradi izjav predsednika Rusko-azijske družbe. Svoječasno je namreč Rusija zaplenila tej družbi imovino v vrednosti 12 milijonov funtov. Njen predsednik je sedaj izjavil, da so se vse nade, da bi se dal doseči s sovjeti sporazum, izjalovile. Zahteval je, naj se prekinejo diplomatski odnošaji med Anglijo in Rusijo. Morda bodo potem sovjeti bolj popustljivi. Ta izjava je zbudila v vseh krogih veliko pozornost, ker je predsednik Rusko-azijske družbe doslej vedno bil na stališču, da se mora Anglija sporazumeti z Rusijo.

«Financial Times» menijo, da bo velik del angleškega javnega mnenja odobril predsednikove izjave. List opozarja vlado, naj resno razmišlja o nadalnjih korakih, ki jih mora storiti v tej stvari.

London, 3. februarja. (be.) *Angleški komunisti so sklenili razpustiti stranko in vstopiti v delavsko stranko in v strokovne organizacije, da bi se tamkaj udejstvovali.*

Zamotana situacija na Kitajskem

Pogajanja v Hankavu se niso razbila? — Kantonska vlada predlaga mednarodno konferenco. — Skrbi v Londonu.

Hongkong, 3. februarja. (be.) Pogajanja med Angleži in Kantonci v Hankavu se niso razbila, kakor se glasi prvotna vest, ampak se je le zaenkrat odgodil podpis dogovora.

Hankav, 3. februarja. (be.) Kantonska vlada predlaga Angliji v odgovoru na njeno noto glede Kitajske, naj se kitajsko vprašanje reši na mednarodni konferenci.

Šanghaj, 3. februarja. s. Tukaj so razširjene govorice, da namerava južna armada prodirati proti Šanghaju, ki ga bo zasedla, še preden dospejo angleške čete.

London, 3. februarja. s. «Morning Post» poroča, da gradi tvrdka Vickers 100 popolnoma novih tankov izredne velikosti in jakosti. Te tanke je naročila japonska vlada in so določeni za severno armado na Kitajskem.

London, 3. februarja. (lo.) Današnja seja ministrskega sveta je bila odgodena do jutri, ker mora vlada radi odklonitve angleških predlogov po kantonski vladi čakati na poročila svojega poslanika. Na jutrišnji seji se bo bavila vlada tudi z vprašanjem prestolnega govora pri otvoritvi angleškega parlamenta dne 8. februarja. Prestolni govor se bo bavil tudi z raznimi zakonskimi načrti, ki pridejo pri prihodnjem zasedanju parlamenta na dnevni red. Gotovo bo sprejet tedaj zakonski načrt o delavskih zvezah, o katerega podrobnosti pa se še pretresa. V prihodnjem zasedanju pride v razpravo zakonski načrt o spremembi kraljevega naslova, kakor je bilo sklenjeno na poslednji imperijalni konferenci.

London, 3. februarja. (lo.) Politični položaj na Kitajskem, o katerem se je včeraj bavil ministrski svet, je današnja seja ponovno vzela v pretres. Dosedaj se ni nič zgodilo, kar bi prisililo vlado, da bi spremenila svojo koncilijantno politiko do Kitajske. Vprašanje angleških koncesij v Hankavu in v Kiukjangu je še vedno nerešeno, vendar ti incidenti niso vplivali na politiko vlade glede Kitajske. Vlada je stavila Kitajski glede rešitve sedanje krize podrobne in natančne pogoje, ki so bili dovolj izraženi v zadnjem Chamberlainovem govoru. Vzlic temu je kantonski zunanji minister Čen odklonil podpis angleških predlogov glede rešitve vprašanja angleških koncesij.

Ta odklonitev je vzbudila v angleškem časopisju presenečenje. Times pišejo: «Ponudili smo Kitajski vse, kar se lahko smatra za pravično in primerno in kar bi lahko dovedlo do sporazuma, ki je ravno tako v korist Kitajske kot Anglije same. Predlogi angleške vlade so bili sporočeni kantonskemu zunanjemu ministru dne 27. januarja in Čen je tudi pristal na pogajanja z angleškim pooblaščencem glede angleških koncesij v Kantonu in v Kiukjangu. Čen je bil tedaj popolnoma obveščen o koncentraciji angleških čet v Šanghaju. Pogajanja so takrat naglo napredovala. Dosežen je bil sporazum, ki je imel biti podpisan dne 29. januarja. Nepričakovano pa je kantonski zunanji minister pričel odlagati podpis, nakar ga je z izjavo, da so angleške čete v Šanghaju, kratkomalo odklonil. Ta motivacija Čena ni opravičena, ker je angleška vlada v izjavah tekom preteklih treh tednov dovolj označila svoje mirovne namene in povdarila koncilijantnost in simpatije do kitajskega nacijonalističnega gibanja.»

V torek se prične proračunska debata v plenumu Narodne skupščine

Beograd, 3. februarja. p. Predsednik Narodne skupščine Trifković je nocoj izjavil v razgovoru z novinarji, da bo na jutrišnji popoldanski seji razdeljeno poročilo finančnega odbora o državnem proračunu za leto 1927/28. Ker morajo po pravilniku poteči 3 dni od razdelitve poročila do prve skupščinske seje, na kateri se začne razprava o budžetu, se bo skupščina odgodila jutri do 8. t. m. Ta dan se prične načelna budžetna debata.

Poročilo finančnega odbora je izdelal za vladno večino posl. Oton Gavrilović, posebna poročila sta sestavila za samostojne demokrate posl. Demetrović in za demokratsko zajednico dr. Šećerov. Vsa poročila so že šla v tisk.

Seja železniškega odbora

Beograd, 3. februarja. p. Tu zboruje plenarna seja železniškega odbora, ki ima odobriti izdelane predloge o novih železnicah, ki se imajo zgraditi v naši kraljevini. V načrtu so v prvi kategoriji, kar se tiče Slovenije, železnice Rogatec-Krapina, Sevnica-Št. Janž in Kočevje-Brod-Moravice, dočim spada proga Straža-Kočevje v drugo kategorijo.

Iz anketnega odbora

Beograd, 3. februarja. p. Popoldne je zboroval ožji odbor anketnega odbora, ki izdeluje poročilo o adamovski aferi Rade Pašića. To poročilo se pripravlja za plenum skupščine. Za jutri dopoldne je sklicana plenarna seja anketnega odbora. Zanimivo bo sedaj opazovati klerikalce, kako se bodo zadržali pri glasovanju o svojem prejšnjem stališču in ali bodo sedaj podpirali radikale pri obrambi Rade Pašića.

Odstop albanske vlade

Tirana, 3. februarja. (be.) Albanska vlada je odstopila.

Rezultati smuške tekme na 50 km v Cortini d' Ampezzo

Cortina d'Ampezzo, 3. februarja. d. Na današnji vztrajnostni smučki tekmi na 50 km, katere se je udeležilo 87 tekmovalcev, je prišel kot prvi na cilj Šved Lindgren v 4 : 11 : 52.2. Sledili so: Šved Victrom 4 : 29 : 57. Čehoslovak Donth 4 : 34 : 54, Italijan Demetrio 4 : 51 : 51, Nemec Theat 4 : 58 : 06. Ostala mesta do štirinajstega so zasedli Čehoslovaki, Nemci in Italijani. Kot 14. je dospel Poljak Bujak v času 5 : 10 : 30, kot 19. pa Joško Janša v 5 : 16 : 26. Kot 27. je dospel na cilj Janko Janša, sledil mu je dr. Kmet.

Dr. I. Kotnik, Celje.

Ali imamo v Sloveniji posebne volilne imenike za občinske volitve?

Te dni objavlja ljubljanski magistrat razglas, da se sedaj vrši uradna poprava volilnega imenika za obč. volitve. Pravno je pa stvar ta, da bi pravzaprav posebnega volilnega imenika za občinske volitve ne smeli imeti. Vprašanje ni samo velike važnosti v formalnem oziru, temveč tudi v materijalnopravnem, ker se tiče samega problema volilne pravice. V Ljubljani imamo namreč sedaj to anomalijo, da je volilna pravica za občino bolj omejena, nego v drugih krajih Jugoslavije. Strokovna neizpodbitna izvajanja odličnega poznavalca volilnega prava g. predsednika okrožnega sodišča v Celju dr. Kotnika bodo to važno vprašanje pač do kraja razčistila in bi morala biti za upravno oblast povod, da takoj izda potrebne ukrepe odnosno, da ponovi, k r je že enkrat odredila pa očividno popolnoma pozabila.

Uredništvo.

Po čl. 17. zakona o volilnih imenikih z dne 30. maja 1922., Ur. list št. 184 so občinski odbori zavezani v vseh delih kraljevine, v katerih se po zakonu o občinah volilna pravica razlikuje od volilne pravice za ostale volitve, sestaviti posebne volilne imenike za občinske volitve.

Čl. 1., odstavek 3. cit. zakona določa, da se v stalne volilne imenike vpisujejo uradoma vsi, ki imajo volilno pravico, ako so že najmanje 6 mesecev nastanjeni v dotični občini. Izvzeti so uradniki in vsi javni uslužbenci, ki se vpisujejo v volilne imenike one občine, v kateri stalno žive, brez ozira na to, kje prejemajo plačo in ali je njih službovanje zvezano s potovanjem. Za te javne uslužbence torej polletno bivanje ni pogoj za vpis v volilni imenik.

Za mariborsko in ljubljansko oblast je bil pa v veljavi zakon o volitvah v občinsko zastopstvo z dne 18. februarja 1922, št. 80 Ur. lista, ki določa v paragrafu 1., 1. odstavek, da imajo volilno pravico za občinski odbor moški, ki izpolnijo ostale zakonite pogoje le, če imajo vsaj že eno leto svoje redno bivališče v občini. Izvzeti so zopet javni nameščenci itd. Za vse te zadostuje redno bivališče v občini ob času uradnega popravka volilnih imenikov, oziroma reklamacij. Vsled teh od splošne volilne pravice za skupščine se razlikujočih določb so tudi občine ljubljanske in mariborske oblasti vodile dva stalna volilna imenika, — enega za volitve v narodno, oblastno in srezko skupščino drugega pa za volitve v občinski odbor. To pravno stanje je ostalo do 1. julija 1923., ko je stopil v veljavo zakon o dvanajstinah za julij, avgust in september 1923., ki je v čl. 47. določil **splošno brez omejitve na dobo dvanajstin** sledeče: **«Volilna pravica za volitve občinskih poslovalcev (zastopov) v vsej kraljevini je ista, kakor volilna pravica za ostale volitve; potemtakem se vrše volitve narodnih poslancev, oblastnih in srezkih skupščin in občinskih poslovalcev (zastopov) po stalnih volilnih imenikih, idelanih po čl. 1. zakona o volilnih imenikih.»**

Z ravno citirano zakonito določbo, ki je kot lex posterior derogirala tako določbo § 1. zakona o volitvah v občinske zastope, kakor tudi čl. 18. zakona o volilnih imenikih, so **postali posebni volilni imeniki za občinske volitve tudi v Sloveniji brezpredmetni** ter ne smejo služiti več kot podlaga za te volitve.

To stališče sta zavzela **tudi velika župana mariborske in ljubljanske oblasti** v svojih okrožnicah z dne 28. oktobra 1925 U br. 12731-2—25. in oziroma z dne 10. decembra 1925. U br. 12513. Istotako je **minister notranjih zadev**, samoupravni oddelek, v svojem razpisu z dne 17. februarja 1926. S br. 261 izjavil: «Člen 47. zakona o budž. dvanajstinama za julij, avgust in september 1923., Služb. nov. br. 146-A—23. določa: Biračko pravo za izbor opštinskih časnika (zastupstva) u celoj Kraljevini isto je, kao i biračko pravo za ostale izbore, — za vse izbore prave se samo jedni stalni birački spiskovi po čl. 1. zakona o stal vol. spiskovima.»

Volilni senati okrožnih sodišč Maribor, Celje in Novo mesto tolmačijo čl. 47 cit. zakona dosledno v tem smislu, da je ž njim derogiran čl. 18. zakona o volilnih imenikih in dosledno tudi čl. 1., 1. odstavek zakona o volitvah v občinska zastopstva in da je s tem volilna pravica za občinske odbore tudi v Sloveniji izenačena z volilno pravico za ostale skupščine. Dosledno se vsaj v mariborski oblasti ne vodijo več posebni volilni imeniki za volitve v občinske odbore, ter se vrše vse volitve dejansko na podlagi enega in istega po čl. 1. zak. o volilnih imenikih sestavljenega volilnega imenika.

Nasprotnega mnenja je pa volilni senat deželnega sodišča ljubljanskega, ki iz dikcije čl. 47. zakona o dvanajstinah za julij, avgust in september 1923. izvaja, da zakon **samo napačno ugotavlja**, da je volilna pravica za občinske odbore v vsej državi enaka volilni pravici za ostale skupščine in da vsled te za Slovenijo, Dalmacijo, Banat in Vojvodino napačne ugotovitve tudi določba, da se imajo volitve vršiti vse po enotnih, po čl. 1. zak. o volilnih imenikih sestavljenih volilnih imenikih, za te pokrajine ni obvezna.

Akoravno naša zakonodajna tehnika nikakor ni na višku, vendar ni dvomiti, da je **smoter čl. 47. edinole izenačenje volilne pravice za občinske odbore z volilno pravico za ostale skupščine.** Ni namreč umevno, zakaj bi bilo potrebno v posebnem členu fin. zakona ugotavljati in to še napačno, da je volilna pravica za občinske odbore enaka volilni pravici za skupščine, če bi bil namen zakonodajalca, da naj ostane vse pri starem.

Da pa zakonite določbe finančnih zakonov, ki sicer z drž. financami niso v nobeni zvezi, v svoji veljavi niso omejene samo na budžetno dobo, je prof. dr. Kumanudi na pravniškem kongresu v Ljubljani prepričevalno utemeljil. Dejansko imamo v državi celo vrsto zakonitih določb, ki so se uveljavile potom finančnih zakonov in o kojih veljavnosti preko budžetne dobe nikdo ne dvomi. Na vsak način imamo pa sedaj v Sloveniji kurijozno anomalijo, da se vrše v mariborski oblasti občinske volitve na drugi podlagi, kakor — vsaj deloma — v ljubljanski.

„Vsi pod zastavo SLS"

Kako sta «Slovenec» in vodstvo SLS pred desetimi dnevi vabila na volišče in kako so včeraj klerikalci v finančnem odboru poplačali zaupanje slovenskega ljudstva. — Kaj poreko sedaj od SLS ogoljufani volilci?

»Kdor ni zadovoljen s sedanjimi razmerami, ne more drugače voliti nego s SLS. Samo naša SLS velja v celi jugoslovenski javnosti kot izraz slovenskega hotenja in stremljenja! A vse naše stremljenje in hotenje gre na to, da se slovenskemu narodu v njegovi celokupnosti dobro godi... Vsi do zadnjega na volišče, vsi pod zastavo SLS«. tako je »Slovenec« v imenu vodstva SLS še 22. februarja pozival Slovence, Nemce in nemškutarje, da naj oddajo pri oblastnih volitvah kroglice za SLS.

»Strokovnim gospodarskim krogom v premislek« je ta dan napisal »Slovenec« dolgo storijo o davčnem vijaku, v katerem je dokazoval, da gre iz »Slovenije letno najmanj 400 milijonov Din v Beograd, odkoder ne pridejo nikdar več nazaj«. »Slovenec« se je pridušal, da se poslanci SLS »pri vsaki priliki že šest let neprestano bore za znižanje davčnih bremen v Sloveniji«. »Komur ni dovolj dosedanjih davkov in drugih bremen, naj le voli dr. Žerjavovo stranko.«

Za delavce je imel tokrat »Slovenec« raznovrstne obliže ter zlasti povdarjal kako so poslanci SLS »glasovali proti davku na ročne delavce in se proti temu davku neprestano borili«. Za državne nameščence je v «Slovencu» milo pretakala solze »Sirota Jerica«, kakor tudi sicer ni bilo nobenega stanu in nobenega volilca, za katerega bi »Slovenec« ne imel klerikalnega dokaza, da je zanj samo SLS odrešenica, a tudi edinole SLS stranka, ki možato izpolnjuje svoje obljube.

Slovesen volilni manifest načelstva SLS, priobčen v »Slovencu« dne 21. januarja 1927 povdarja, da so » osrednje vlade v Beogradu dokazale, da za naše domače potrebe nimajo nobenega smisla, da centralizem zna pobirati ogromne davke, ljudstvu pa ne vrača ničesar«. SDS da nam je pustila naprtiti neznosne davščine, zanje tudi glasovala in spodbujala h najkrutejšemu navijanju davčnega vijaka«. Združenim socijalistom je ta manifest zapisal, da kar ti obstojajo niso za slovenskega delavca ničesar storili razen, da so ga varali s praznimi obljubami. Združeni socijalisti, da so »le hlapci kapitalizma«. Za delavstvo v Beogradu se ni nihče zavzemal razen Jugoslovanskega kluba«. In uradniki? Tudi ti vedo, kdo jim od leta do leta znižuje prejemke, neprestano reducira in peha ves uradniški stan v bedo«. In slovenski obrtnik, podjetnik? Ali njega ne žuli in guli najhujše centralizem? Nalaga se mu neznosne davke«.. »Slovenskemu narodu je dana 23. jan. prilika, da s tem pogubnim centralizmom, ki pije kri slovenskemu ljudstvu obračuna«, da da svoje glasove SLS, ki je stranka slovenskega naroda, edina braniteljica njegovih pravic, ki bo svojemu ljudstvu s poštenim delom in neomahljivo zvestobo izvojevala, kar mu gre po božjih in naravnih pravicah«.

Tako je SLS in njen tisk slovesno razglašal pred desetimi dnevi, včeraj pa se je vršila seja finančnega odbora, kjer je bil zadnji trenotek, ko je bilo mogoče in treba za celo prihodnje proračunsko leto SLS z dejanji dokazati, da manifesti vodstva SLS niso kos lažnjivega papirja in da članki klerikalnih glasil niso samo s slepilno barvo prepleskana prevara in goljufija. Bil je to trenotek politične konstelacije, ki se v politični zgodovini naključi morda v desetletjih le redkokedaj, trenotek, ko spretni in pošteni politiki lahko dosežejo čudezne uspehe.

A kako so včeraj klerikalci držali slovenskemu ljudstvu slovesno dane obljube, kako z dejanji potrdili to, kar so še pred dobrim tednom govorili in pisali?

SLS in njeni poslanci so glasovali proti predlogu SDS za izenačenje davkov v državi z razširjenjem srbskega davčnega zakona na vso državo ter s tem dokazali, da je bilo vse njihovo dosedanje kričanje o davčnih krivicah in davčni neenakopravnosti sama farbarija in demagogija.

SLS in njeni poslanci so glasovali proti odpravi dohodarine, čez katero najbolj tarnalo kmetje. To ima sedaj od SLS za zahvalo slovenski kmet, ki meče pri volitvah s tako vnemo in slepoto kroglice v skrinjico SLS.

SLS in njeni posanci so glasovali proti predlogu o postopni odpravi davka na poslovni promet.

SLS in njeni poslanci so glasovali proti podaljšanju davčnih olajšav za nove hiše.

SLS in njeni poslanci so glasovali proti znižanju gostilniških taks.

SLS in njeni poslanci so glasovali proti znižanju doklad na direktne davke ter proti znižanju eksekucijskih pristojbin.

SLS in njeni poslanci so glasovali proti predlogu, da bi se odpravil davek na ročno delo, navzlic temu, da je sedanji minister za socijalno politiko dr. Gosar komaj pred poldrugim mesecem govoril na občnem zboru klerikalne »Delavske zveze«, da bo prva zahteva SLS ako pride do izpremembe političnega položaja, ukinjenje davka na ročno delo.

SLS in njeni poslanci so pa glasovali za znižanje državnega prispevka k delavskemu zavarovanju, ki je bil prvotno določen na 1 milijon dinarjev, na 250.000 Din ter s tem oškodovali tako delavce, kakor obrtnike in druge delodajalce.

SLS in njeni poslanci so včeraj v finančnem odboru glasovali celo proti predlogu, ki ga je svoječas stavil klerikalni poslanec Kremžar, da naj se naredba o redukciji uradniških plač ukine.

Prav tako brezsrčno in brezobzirno so SLS in njeni poslanci glasovali proti izenačenju kronskih in starih upokojencev z novimi, radi tega so glasovali tudi proti predlogu, da se ukine krivica zmanjšanje pravice do pokojnine od 10 na 15 let.

Vsa ta strahovita dejanja so zagrešili klerikalci na en sam dan, na seji finančnega odbora, na kateri se je z glasovi SLS sprejel proračun za leto 1927-28 ter odločila usoda naroda najmanj za eno leto, lahko pa tudi za desetletja. Takih krivic dosedaj še nihče ni naprtil Slovencem, bilo je to prihranjeno prevarantski politiki SLS. Če sedaj ne bo slovensko ljudstvo izpregledalo potem se mu pač lahko rogajo klerikalci, da ga brezvestni demagogi in ljudski sleparji bičajo še s škorpijoni.

»Vsi pod zastavo SLS«!

Kako so radičevci varali kmete

«Kmetski list» je pred volitvami objavljal potvorjene številke o podporah, ki jih je g. Pucelj kot kmetijski minister nakazoval kmetijskim podružnicam.

«Kmetski list», glasilo bivšega ministra za kmetijstvo in vode g. Puclja, je pred volitvami v oblastne skupščine objavljal v agitacijske svrhe vsote podpor, ki jih je baje g. Pucelj kot minister nakazal kmetijskim podružnicam. Dasi so bile te vsote itak malenkostne, prihaja sedaj razen tega na dan tudi to, da so bile navedene številke deloma izmišljene, deloma pa potvorjene in močno pretirane.

Tako nam poročajo iz Kapel pri Brežicah, da je «Kmetski list» od 19. januarja poročal o tamošnji kmetijski podružnici, da je prejela od ministrstva za kmetijstvo in vode 22.000 Din podpore, v resnici pa je prejela 20. januarja 1925. 1200 Din, 1. oktobra 1925. 1000 dinarjev in 11. maja 1926. 500 Din. **Razen tega denarja ni prejela nobenega drugega** ter je tozadevno poročilo «Kmetskega lista» neresnično.

Slično je s Kmetijsko podružnico v Krškem, odkoder smo prejeli naslednjo izjavo:

«Predzadnja številka «Kmetskega lista» je poročala, da je kmetijska podružnica v Krškem prejela l. 1926. od g. ministra Puclja 20.000 Din podpore. Podpisana kmetijska podružnica v Krškem izjavlja, da od g. ministra Puclja **ni prejela do danes niti pare podpore.**»

Ni izključeno, da so tudi mnoge ostale številke Pucljevih podpor, objavljene v «Kmetskem listu», pred volitvami potvorjene.

Voditelji prizadetih podružnic se upravičeno razburjajo. «Kmetski list» je avtentično poročal, da so podružnice prejele podpore, denarja ni in društveni funkcijonarji so izpostavljeni govoricam zlobnih ljudi. Zato bi bilo prav, da bi «Kmetski list» zadevo razjasnil. Ko je objavil vsote Pucljevih podpor, je zapisal: «Mi pa lahko pokaženo in dokažemo ljudem, kaj smo naredili **mi sami.** Nam se ni treba bahati s tujim pavovim perjem. Ko je tov. Pucelj postal minister za kmetijstvo, je dovolil iz svojega proračuna mnogo podpor, katerih podeliti **ni bil vezan!** On bi jih bil lahko razdelil tudi raznim kmetijskim ustanovam v drugih delih države . . .»

«Kmetski list» izrecno navaja, da sta dobila kmetijska podružnica v Krškem 20.000 Din, v Kapelah pa 22.000 dinarjev? Povejte, **kje je ostal denar in kdo ga je prevzel?**

«Kmetski list» je izrečno naglašal, da so podpore delili radičevci **sami** in da g. Pucelj ni bil **dolžan deliti** teh podpor. Radičevci so se bahali, koliko podpor so razdelili, kmetijske podružnice pa denarja niso prejele! Kje je denar?! Kdo ga je spravil v žep?

Novi upori na Portugalskem

Pariz, 3. februarja. s. Kakor poroča Agence Radio iz Lizbone, se je približno 1000 infanteristov in artiljeristov uprlo vladi. Podrobnosti še manjkajo.

Lizbona, 3. februarja. s. Uradno poročajo, da se je del posadke v Oportu uprl. Večji del posadke je ostal zvest vladi, ki obvlada položaj. V Oportu je proglašeno obsedno stanje.

Politične beležke

Sv. Pribičević o politiki dr. Korošca

Beograjski listi objavljajo intervju s Pribičevićem, ki je m. dr. izjavil: Absurdno je, da šef vlade opušča politiko sporazuma s Hrvati ter sprejema drugo politiko, a izjavlja, da je to stara politika. Kadar se tako dela, mora biti vlada že prvi dan v krizi, kakor se je to res zgodilo tudi šesti vladi g. Uzunovića. Da je vladin položaj kritičen, se vidi tudi iz tega, da je dr. Srskić danes pozval na pogajanja dr. Spaha. Vsa ta politika pri nas je intrigantska. Sedaj hočejo premamiti dr. Spaha, toda muslimani niso klerikalci in se nočejo voziti na radikalskem vozu. Dr. Korošec je izjavil, da je zato šel v vlado, da pokaže svojim v Sloveniji, da more iti v vlado, in četudi bi bili njegovi le dva dneva ministri. Vsekakor more iti, ako poliže vse, kar je prej izpljunil. Nekaj dni pred volitvami je imel dr. Korošec na Vrhniki shod, kjer je v svojem govoru divje naskakoval generale v kabinetu ter militarizacijo vlade. Hvalil se je, kako je Uzunoviću odvrnil «ne morem», sedaj pa je lepo kapituliral pred istim generalom in z vzklikom «Razumem» vstopil v vlado. Tako more vstopiti v vlado vsakdo, vsaka stranka, tudi njegova, kadar ni drugih boljših na razpolago.»

Univerzalnost SLS

Včerajšnji »Slovenec« piše v svojem uvodniku, da je dr. Korošec nedavno po pravici dejal, da je SLS nekaj »svojevrstnega«. Zakaj njen značaj je »univerzalen«, orijentiran samo po splošnem blagru, ki je dosegljiv »na najrazličnejše načine in po najrazličnejših potih« tako, da more vezati »najrazličnejše narode, stanove in konfesije«. Taka politika je mogoča, pravi »Slovenec«, samo na »krščanski kulturni podlagi, ki izbira in more združiti vse dobre, pozitivno ustvarjajoče sile.« Seveda piše tudi »Slovenec«, da SLS »po svojem programu in vsej svoji miselnosti nikoli ni zasledovala kakršnihkoli separatističnih ciljev«, in ponovno naglaša, da je z »definitivnim izključenjem separatistične politike g. Pribičevića in destruktivne politike g. Radića storjen začetek sanacije državnega življenja.« Kakor se vidi iz navedenega, se gospoda pri »Slovencu« dobro zaveda, da je sedanja klero-radikalna vlada v resnici prava predpustna vlada. Zato njenih šal tudi ne štejemo kot preveliko zlo. Tudi harlekini morajo biti na svetu. Vsakdo namreč ve, da obstoji univerzalnost klerikalne stranke v tem, da obrača plašč po vetru na najrazličnejše načine in po najrazličnejših potih. Klerikalci so bili navdušeni Jugosloveni, ko jim je tako kazalo, potem so postali federalisti in avtonomisti, družili se z Radićem in ž njim licitirali za republikanstvo, bili so zavezniki muslimanskih begov in jugoslovensko orijentiranih davidovičevcev, nato pa zopet vskočili v naročje velesrbskih radikalov, kakor so jih sami že imenovali. Pri zadnjih volitvah smo jih videli v vrstah naših narodnih nasprotnikov v Celju in Mariboru. Bili so že vse in bili nič, glavni cilj pa jim je od nekdaj, delati za univerzalni klerikalizem, ki more vezati »najrazličnejše narode, stanove in konfesije«, ako so pripravljeni, da mu služijo. Koliko pa jim je za splošen blagor, pa so najbolje pokazali v fin. odboru, kjer so odbili vse predloge za omiljenje davčnih bremen, dasi so bili nekateri zasnovani na prejšnjih klerikalnih predlogih in zahtevah. Taka politika je res samo mogoča na tisti »krščanski kulturni podlagi«, na kateri stoje naši klerikalci. Na tej podlagi so se tudi združile vse dobre, pozitivno ustvarjajoče sile iz klerikalnega in radikalnega tabora, ki predstavljajo dejansko samo tretjino vseh volilcev v državi in ki imajo sedaj to nalogo, da spravijo pod streho državni proračun, katerega so klerikalci sami zavračali kot škodljivega za Slovenijo. In seveda, odkar so klerikalni avtonomisti v vladi, je postal Sv. Pribičević separatist, ker ne prevrača tako univerzalnih kozlov kakor klerikalci, ki imajo sedaj zopet svojo zakonodajno avtonomijo v Beogradu, dokler jih radikal po sprejetju proračuna in odklonitvi vseh davčnih olajšav ne bodo pognali čez prag. SLS je v resnici nekaj svojevrstnega.

Buharin o aktualnih pojavih v komunistični stranki

Moskva, 3. februarja. d. Listi objavljajo govor, ki ga je imel Buharin v Ljeningradu, ki je razpravljal o narodnostnem vprašanju, o antisemitizmu in o razmerju do inteligence. Dejal je, da se opaža naraščanje šovinističnega razpoloženja, zlasti v krogih inteligence, pa tudi pri narodnih manjšinah. Vsled takih struje je proletarijat v Ukrajini kolikor toliko zapostavljen v primeri z Ukrajinci v Veliki Rusiji. «Toda veleruski šovinizem je treba pobijati, do ukrajinskega pa moramo biti previdni,» je nadaljeval Buharin, «že zaradi narodnostne politike na Poljskem. Žal, se opažajo šovinistične tendence tudi v komunistični stranki in jih je treba seveda pobijati.»

Podrobno je potem razpravljal Buharin o antisemitizmu, ki se že tudi kaže v komunistični stranki. Ta pojav je treba močno pobijati. Stranka mora vedno naglašati, da je za revnega in proti bogatemu Židu. Ravno sedaj, ko se loteva sovjetska vlada udejstvovanja ogromnih tehničnih načrtov, mora ubrati posebno previdno politiko do inteligenčnih slojev. Tehnične sile je treba čuvati. Stranka bo nastopila proti vsakemu poskusu gonje proti specijalistom.

Novi režim v Nemčiji

Programatična izjava nove dr. Marxove vlade. — Odnošaji med Nemčijo in Francijo ter drugimi državami. — Demokrati predlagali vladi nezaupnico.

Berlin, 3. februarja, sbe. Zbornica se je danes sestala po daljšem odmoru. Državni kancelar dr. Marx je podal vladno izjavo, v kateri predvsem naglaša, da je kabinet proti vsaki spremembi ustave. Vlada bo pazila, da se strogo izvajajo naredbe predsednika republike glede nezakonitega novačenja državne brambe in njene depolitizacije.

Glede zunanje politike je dejal doktor Marx, da Nemčija nima revanžnih namer, ampak hoče medsebojni sporazum z vsemi državami. Državni kancelar in zunanji minister ne bi bila prevzela svoji mesti, ako ne bi imela zanesljivih jamstev, da bodo z njima vsi ministri glede zunanje politke in da ju bodo v tem pogledu podpirale vse stranke vladne koalicije. Prva naloga nove vlade je nemška suverenost nad njenim ozemljem. Zato pričakuje, da se bo tudi pri reševanju te naloge obnesla politika sedanjega sporazuma. Podlaga politiki nove vlade so Dawesov načrt, locarnski dogovor in vstop v Društvo narodov. Govornik je potem naglašal nevarnost, da se poslabšajo politični odnošaji Nemčije s sosednjimi državami, ako ostanejo zasedbene čete še nadalje na njenem ozemlju, upati pa je, da bo tudi to vprašanje v kratkem rešeno, kar bi gotovo precej okrepilo sedanjo politiko pomirjenja in sporazuma. **Nemčija mora biti v dobrih odnošajih tudi z onimi državami, ki niso članice Društva narodov.**

Ostali del govora je veljal ukrepom za ublažitev raznih socijalnih in gospodaskih neprilik. Apeliral je na poslance za uspešno sodelovanje in na edinstvo naroda.

Vladno izjavo so sprejele stranke večine s ploskanjem, levica pa je bila mirna. Le komunisti so napravili par medklicev. Demokrati so predlagali vladi nezaupnico.

•

Vladna izjava, ki jo je podal dr. Marx v imenu nove, desničarske vlade v Nemčiji, je na prvi videz dokaj utešna. Če bi pomenile besede vse, bi človek mislil, da ni v nemški politiki, zlasti zunanji, nikake bistvene izpremembe. Marx je povdarjal, da bo nova vlada izpolnjevala obveznosti po Dawesovem načrtu, da bo nadaljevala locarnsko politiko sporazuma in sodelovala v Društvu narodov. Tudi glede notranje politike so njegove besede pomirljive, saj naglaša zvestobo weimarski ustavi in obljublja tudi neke remedure v državni brambi. Marx še posebej povdarja, da ne bi nikdar sodeloval v vladi, če ne bi dobil zagotovila, da bodo podpirali te smernice vsi člani kabineta.

Navzlic takemu vladnemu programu pa je prejkoslej upravičena skepsa in **opreznost napram desničarskemu režimu v Nemčiji. Cel potek vladne krize je pokazal, da se ne sme verjeti v čudodelno izpreobrnjenje nemških nacijonalcev.** Saj si celo glavni organ katoliškega centruma «Germania» glede tega ne dela posebnih iluzij. Še manj pa voditelj centrumove republikanske levice, bivši kancelar dr. Wirth

Nacijonalcem je šlo za to, da se za vsako ceno polaste državnega krmila s trdnim namenom, da ga ne izpuste več izlepa iz rok. Metoda Kappovega puča se je izkazala neuspešno, navidezna prilagoditev obstoječemu stanju pa jim je prinesla oblast. Dobili so vse glavne resorje, v katerih se izraža državna moč: notranje ministrstvo, promet, sodstvo in vojsko (bivšega demokrata Gesslerja smemo že prištevati nacijonalcem). Predsednik republike Hindenburg pa je tudi njihov človek. Oboroženi s tako močjo, bodo mogli nacijonalci polagoma terati državni brod v svojo smer in čakati trenutka, ko bodo lahko tudi javno pogazili vse svoje sedanje oportunistične obljube. Kako površno je njihovo «spokorništvo», so pokazali že prvi dan po sestavi vlade, ko se njihovi zastopniki niso niti pokazali na seji ministrskega sveta. Schiele, Hergt in tovariši so se hoteli na ta način umakniti odobrenju sporazuma o nemški razorožitvi, ki ga je sklenil general Pawels z maršalom Fochem in ga je potrdila veleposlaniška konferenca.

V Marxovi vladni deklaraciji sta dve točki, ki nekako izginjati v kopici miroljubnih, spravljivih besed, a jih nikakor ne gre izpregledati. Državni kancelar je povdarjal nujnost izpraznitve še zasedenega ozemlja in krščansko podlago nemške kulture. Za tem grmom bo najbrže tičal zajec

Dr. Stresemann je doslej zlepa dobil od Francije celo vrsto znatnih koncesij. Ugled in moč Nemčije sta silno zrastla. Z nadaljevanjem te metode pa se zdi, ne upa doseči več nikakih pomembnih uspehov brez zadostnih protidajatev. Zato se je odločil na novo metodo strahovanja in izsiljevanja. V to svrho se poslužuje nemških nacijonalcev, kakor je za prejšnjo fazo svoje politike rabil socijalne demokrate. Prvi vidni cilj mu je hitra in brezpogojna izpraznitev Porenja.

Naglašanje o krščanstvu nemške kulture pa silno sumljivo diši po tajnem paktu med centrumom in nacijonalci glede poklerikaljenja šolstva in konkordata z Vatikanom.

Vsi prijatelji miru, demokracije in zbližanja med Francijo in Nemčijo bi bili veseli, če bi se te zle slutnje ne uresničile. Toda upav skrb za začeto pomirjenje v srednji Evropi zahteva spričo dogodkov v Nemčiji **skrajno čuječnost in opreznost.**

Naši kraji in ljudje

Velik diplomatski ukaz

Poslanik Balugdžić premeščen v Berlin, poslanik Rakić gre v Rim.

Kralj Aleksander je podpisal dne 2. t. m. sledeči diplomatski ukaz:

Za poslanika v Berlinu je imenovan Živojin Balugdžić, dosedanji poslanik v Rimu; za poslanika v Rimu Milan Rakić, dosedanji poslanik v Sofiji.

Za pomočnika v ministrstvu za zunanje zadeve Jovan Marković, dosedanji poslanik v Budimpešti.

V ministrstvu za zunanje zadeve so imenovani: Za direktorja administrativno - pravnega oddelka Rajko Vintrović, generalni konzul v Budimpešti; za direktorja konzularno - trgovinskega oddelka Aleksander Bodi, generalni konzul v Düsseldorfu.

Za sekretarje ministrstva za zunanje zadeve: Dimitrije Grupčević, sekretar poslaništva v Kairi; Sava Spasojević, sekretar poslaništva v Bukarešti; Ivan Subotić, dosedanji sekretar poslaništva v Londonu; Dobroslav Dimović, dosedanji sekretar poslaništva v Budimpešti; Vladimir Mijaković, dosedanji sekretar poslaništva v Rimu. Sekretarja v zunanjem ministrstvu: Ilija Garašanin in Gjorgje Ivković sta napredovala za eno skupino.

Imenovani so: Za sekretarja poslaništva v Varšavi Dimitrije Topuzović, šef odseka v ministrstvu; za generalnega konzula v Budimpešti Vasilije Protić, konzul v Celovcu; za generalnega konzula v Gradcu Milutin Marković, sekretar ministrstva za zunanje zadeve v penziji; za sekretarja poslaništva v Parizu Ilija Novaković, sekretar ministrstva za zunanje zadeve; za sekretarja poslaništva v Washingtonu Branko Aćemović; za generalnega konzula v Düsseldorfu Brano Marković, direktor konzularnega oddelka v zunanjem ministrstvu; za generalnega konzula v Pragi Konstantin Fotić, poslaniški svetnik v Rimu; za generalnega konzula v Monakovem Jovan Milanković, direktor administrativno-pravnega oddelka; za generalnega konzula v Berlinu Steva Pavlović, poslaniški svetnik v Bukarešti; za generalnega konzula v Bukarešti Svetozar Rašić, generalni konzul v Pragi; za poslaniškega svetnika v Budimpešti Aleksander Gjorgjević, generalni konzul v Monakovem; za generalnega konzula v Zadru Vladimir Vukmirović, poslaniški svetnik v Carigradu; za sekretarja poslaništva v Bernu Miodrag Petrović, vicekonzul v Zadru.

Upokojena sta: Janičije Dimitrijević, generalni konzul v Braili in Fotije Stanojević, generalni konzul v Budimpešti.

Za sekretarja poslaništva v Budimpešti je imenovan Spasoje Vesnić, sekretar poslaništva v Berlinu; za sekretarja poslaništva v Berlinu Milutin Milovanović, sekretar ministrstva za zunanje zadeve; za sekretarja poslaništva v Londonu Pavle Gjorgjević, sekretar ministrstva za zunanje zadeve; za sekretarja v ministrstvu za zunanje zadeve Slavko Kojić, pisar v ministrstvu; za sekretarja poslaništva v Bukarešti Aleksander Protić; za pisarja ministrstva za zunanje zadeve Vidosav Angjelković, pripravnik poslaništva v Londonu; za pisarja konzulata v Pečuju Miodrag Marković, pripravnik ministrstva; za pripravnika generalnega konzulata v Rimu Dobrivoje Krstić, pripravnik ministrstva z diplomatskim izpitom.

Proslava jubileja doktorja Gorjanovića-Krambergerja

Odkritje spominske plošče, svečana akademija in odlikovanje

Ves naš znanstveni svet je na Svečnico slovesno proslavil 70letnico rojstva univ. prof. v p. dr. Dragutina Gorjanović-Krambergerja, znanstvenika svetovnega slovesa, ki je obenem slavil 50letnico svojega znanstvenega delovanja.

Dopoldne se je vršilo v prvem nadstropju prirodoslovnega muzeja odkritje spominske plošče jubilarju, nato pa promocija za častnega doktorja medicine. Spominska plošča z globokim reliefom je nameščena v takozvani krapinski sobi muzeja, kjer so tudi ostanki krapinskega pračloveka. Pri odkritju je zastopal ministra prosvete veliki župan dr. Kramarič, navzoči pa so bili vsi dekani naših fakultet. Ljubljansko univerzo je zastopal rektor dr. Lukman, ljubljansko mestno občino pa magistratni ravnatelj dr. Miljutin Zarnik.

Po odkritju spominske plošče so odšli vsi gostje na akademijo v poslopje bivše sabornice, ki je bila polna najodličnejšega občinstva. Kralja je zastopal armijski komandant general Svetozar Matić v paradni uniformi, na njegovi desnici pa je bil slavljenec, na levi zagrebški nadškof dr. Bauer, nato veliki župan dr. Kramarič, odposlanec Srbske akademije znanosti dr. Gjorgjević, zagrebški župan Heinzl, rektor ljubljanske univerze dr. Lukman in krapinski župan g. Sluga. Navzoči so bili tudi vsi zagrebški generali ter številni zastopniki raznih korporacij, zavodov in organizacij. Univ. prof. dr. Poljak je slavil dr. Gorjanovića kot paleontologa in geologa, univ. prof. dr. Boris Zarnik pa kot antropologa. Nazval ga je Prometeja antropologije in mu izročil slavnostno spominsko knjigo. Nato je predsednik Zagrebške akademije znanosti otvoril svečano promocijo zaslužnega učenjaka. Rektor dr. Miler je v krajšem govoru opisal plodonosno delovanje učenjaka, imenom medicinske fakultete pa je govoril dr Čačković. Po promociji in izročitvi reda Sv Save I. razreda so se vršile čestitke. Imenom ljubljanske univerze je pozdravil jubilarja rektor dr. Lukman, imenom mesta Ljubljane pa mag. direktor dr. Miljutin Zarnik.

Ostuden napad „Slovenca“ na Gasilsko zvezo

Iz gasilskih krogov smo prejeli:

Včerajšnji »Slovenec« si je privoščil pod naslovom »Krivičen napad Jutra na mariborsko gasilstvo« prav ostuden napad na »Jugoslovensko gasilsko zvezo v Ljubljani«, da bi s tem prikril pred javnostjo nastop mariborskega klerikalnega župana na občnem zboru nemškega gasilskega društva v Mariboru. Pravi, da je dr. Leskovar nastopil proti izpremembi pravil mariborskega gasilskega društva, ker bi izprememba škodovala interesom mariborske občine, češ da zahteva gasilska zveza, naj pripade društveni inventar v slučaju razpusta njej in ne mariborski občini. Kdor to verjame, nima niti pojma o gasilski organizaciji, četudi je slučajno »prvi slovenski župan« v Mariboru.

»Jugoslovenska gasilska zveza v Ljubljani« obstoja danes iz 600 **enotno** organiziranih, **povsem avtonomnih** prostovoljnih gasilskih društev Slovenije, ki popolnoma **svojevoljno** razpolagajo nele s svojo imovino, temveč tudi s svojo upravo. To in toliko bi lahko vedel o gasilski organizaciji tudi »Slovenčev« dopisnik, ki se izdaja za tako velikega zaščitnika **nemškega** gasilstva. Naj bi se informiral pri poljubnem slovenskem gasilskem društvu ter zaprosil za enotna pravila, ki jih imajo člani Gasilske zveze, pa bi videl v paragrafu 14. teh pravil, da pripada društveni inventar v slučaju razpusta **občini**, ne pa Gasilski zvezi, ki v tej zvezi niti omenjena ni. To je tudi popolnoma samo ob sebi umevno in drugače biti ne more, kajti občina mora vendar skrbeti za požarno varnost svojih občanov, ne pa Gasilska zveza.

S svojim krivičnim napadom na Gasilsko zvezo so gospodje samo dokazali, da pravil mariborskega gasilskega društva sploh ne poznajo ali pa jih poznati **nočejo**. Kolikor je nam znano, Gasilska zveza sploh ni nikdar zahtevala od mariborskega društva kakih **bistvenih** izprememb, **vsekakor pa ne takih izprememb, vsled katerih bi bila prikrajšana mariborska občina.** Gasilska zveza je zahtevala le uvedbo **slovenskih** pravil ter opustitev nekaterih točk, ki nasprotujejo **enotnosti predpisanega gasilskega kroja** in ki motijo mirno društveno poslovanje. Šla je celo tako daleč, da ni zahtevala od društva, naj sprejme predpisana enotna društvena pravila, ampak mu je celo dovolila, da enostavno prevede svoja dosedanja nemška pravila v slovenščino ter jih obdrži nadalje z malenkostnimi povsem **nebistvenimi** izpremembami, večinoma **jezikovnega in slovničnega značaja.**

Tudi najnovejši napad klerikalcev v »Slovencu« na slovensko gasilstvo ne bo prikril sramote, ki so jo napravili slovenskemu narodu s svojo nemško zvezo. Le tako naprej! Maribor, Celje in Ptuj so **še nemške gasilske trdnjave** in kakor se vidi, hočejo s pomočjo naših klerikalcev ostati še nadalje.

Drugo vprašanje je seveda, če se jim bo to tudi posrečilo. Pozivamo »Jugoslovensko gasilsko zvezo v Ljubljani«, naj pod nobenim pogojem ne krene s svoje poti ter naj ne popušča od svojih pravil na ljubo par **zagrizenih nemških gnezdičev, zgrajenih v klerikalnem vejevju.**

OALETE
za črno-belo reduto
Modni atelje
M. ŠARC, Ljubljana
Kongresni trg 4/I.

Vaša Příhoda,
znameniti češki violinski virtuoz, ki je sinoči koncertiral z največjim uspehom v Ljubljani.

Velika jugoslovenska manifestacija v Nancyju

Nancy, 1. februarja

Dne 30 januarja popoldne se je vršila v Nancyju krasna, dobro organizirana proslava sv. Save, ki se je razvila v mogočno jugoslovensko-francosko manifestacijo, kakor je še ni videl staroslavni Nancy. Slavnost je priredila tukajšnja »Francoska prosvetna liga« (Ligue française de l'enseignement«), neke vrste ljudsko vseučilišče, skupaj z združenjem jugoslovenskih dijakov v Nancyju. Proslavi je dal poseben pomen prihod jugoslovenskega poslanika v Parizu dr Spalajkovića. Minister Spalajković je prišel v spremstvu znanega publicista Luja Vojnovića in še nekaterih članov našega pariškega poslaništva.

Slavnost sv. Save se je otvorila ob štirih popoldne v dvorani Poirel, kjer prireja Prosvetna liga svoja predavanja in večere. Obisk je bil izredno časten. Navzoči so bili vsi lokalni dostojanstveniki, profesorji nancyške univerze in mnogi drugi odličniki, dalje veliko meščanstva ter francoskega in tujega dijaštva. Polnoštevilno so se zbrali vsi jugoslovenski dijaki, ki študirajo v Nancyju.

Po sviranju jugoslovenske himne je izrekel prisrčno dobrodošlico doyen B. Auerbach, nakar je povzel besedo poslanik Spalajković, ki je slavil mesto Nancy, njegove učne zavode, njegovo lepoto in sloves ter povdarjal trdnost in prisrčnost starih vezi, ki družijo Francoze in Jugoslovene. Dr. Lujo Vojnović je v daljšem govoru seznanil občinstvo z jugoslovensko civilizacijo in z velikim pomenom ujedinjenja.

Izmed pesmi, ki so se pele na tej slavnosti, so bile tri srbske in tri slovenske. Slovenska pesem je po poročilu lokalnih listov zelo navdušila francosko občinstvo. Pele so se: »Kje so moje rožice« (Ipavic), »Mornar« (Vilhar) in »Nocoj je pa lep večer« (Adamič). Pel jih je z velikim uspehom visokošolec Gasparin, sin profesorja francoščine v Mariboru.

Veliko pozornost so vzbujale skioptične slike iz Jugoslavije, ki jih je razlagal beograjski publicist Mihajlović. Proslavo je zaključila marseljeza.

Zvečer se je vršil diner, ki se ga je udeležilo 40 povabljencev. V navdušenih napitnicah so razni odličniki (med njimi prefekt Magre, nancyški župan Devit in dr.) proslavljali jugoslovensko-francosko zbližanje. V imenu jugoslovenskih dijakov je govoril g. Janković.

Najboljši, 76. Harry Piel - film:
POZOR, HARRY!
Junak dneva HARY PIEL v novem vratolomnem izdanju! Film za pešce, borbe, lov za trgovci z dekleti, boj za življenje in smrt ter zmage HARRY PIELA.
Film se istočasno predvaja tudi v Zagrebu z velikim uspehom!
4., ½ 6., ½ 8. in 9.
LJUBLJANSKI DVOR
Kino

Proslava je zapustila najboljši vtis. Največji nancyški dnevnik »L 'Est républicain« je objavil o nji dve in pol koloni dolgo poročilo, ki v njem podčrtuje njen velik kulturen in nacijonalen pomen.

Proti 10urnemu delovniku

Celje, 2. februarja

Predvčerajšnjim se je vršil ob lepi udeležbi izreden občni zbor Pomočniškega zbora pri Gremiju trgovcev, ki je razpravljal o odredbi velikega župana mariborske oblasti št. 477/1 od 23. januarja. Predsednik Jamnik je zborovalcem v kratkem govoru pojasnil odredbo velikega župana, s katero je faktično za Celje sankcijoniran 10urni delovnik. Proti tej odredbi so vsi zborovalci enodušno protestirali in zahtevali, da se takoj vloži priziv na ministra za socijalno politiko, ter obenem podvzamejo vsi potrebni koraki, da Gremij trgovcev v Celju prekliče svoj razglas, s katerim je objavil, da stopi odredba že s 1. februarjem v veljavo. Povdarjalo se je, da postane odredba pravomočna šele, če se v teku 4 tednov ne vloži priziva. Vsled tega je razglas Gremija trgovcev nezakonit, ne glede na to, da je za odobritev kasnejšega odpiralnega časa merodajna mestna občina po svojem avtonomnem obrtnem odseku.

Več govornikov, med njimi Saksida, Frelih, Kunej in Jamnik, je povdarjalo, da je ozadje te odredbe povsem politično, kar se vidi že iz tega, da je bila podpisana dne 23. pr. m zvečer po končanem volilnem boju, v katerem je zmagala v Celju radikalna stranka. Odredba se je tolmačila kot koncesija trgovcu Stermeckemu in njegovim pristašem v gremijalnem odboru s strani radikalne stranke, katere predsednik v Celju je Stermecki. Podčrtavalo se je zlasti, da ima največji interes na provedbi te odredbe Stermecki sam vsled svoje razpošiljalnice, v kateri lahko edino on osobje uporabi za dogotavljanje poštnih zavitkov po 6. uri zvečer pri zaprtih vratih.

Mučno je bilo opaziti, da se zborovanja delegati Gremija trgovcev, ki bi se ga po pravilih morali udeležiti, niso udeležili. Govorniki so tolmačili ta pojav s tem, da se trgovci sami zavedajo, da tega koraka gremijalnega odbora ne morejo zagovarjati, niti odobravati, ker je faktična resnica, da veliki večini trgovcev sploh ni bilo ničesar znanega o ukrepih, katere je gremij v dosego te odredbe že pred meseci podvzel. Povdarjalo se je, da je krivda v tem, da vlada v gremijalnem odboru manjšina, ki po svoji volji usiljuje razne odredbe absolutni večini pri tem neudeleženih trgovcev.

Govornik Saksida je še kot delegat Trgovskega bolniškega in podpornega društva pojasnil sedanje stanje zadeve. Povdarjal je, da je obstoj tega društva zasiguran samo še do 30. junija, ter da je dana samo ena možnost, da se delovanje tega društva tudi v nadalje dopusti. Dvomi pa, da bo mogoče v sedanjem parlamentu sprejet fin. zakon, v katerega bi morala priti določba, da se pripusti Trgovskemu bolniškemu in podpornemu društvu še nadaljni obstoj ter izraža bojazen, da bomo izgubili tudi to zaščito v slučaju bolezni in onemoglosti. (Fin. odbor je medtem že priznal društvu enake pravice kakor Merkurju v Zagrebu. Op. ured.)

Pri soglasnem pritrjevanju vseh navzočih je predsednik Jamnik predlagal, da naj posebna deputacija pri trgovskem gremiju in celjski mestni občini izposluje, da se izvajanje odredbe do poteka zakonite prizivne dobe odloži, pri velikem županu mariborske oblasti pa posreduje, da se odredba zopet ukine.

HENNY PORTEN Plamen laže HENNY PORTEN

Zlata poroka

V Polčah pri Begunjah na Gorenjskem praznujeta zlato poroko g. Matija Jerin, rud. višji kopač v p., in njegova žena ga. Neža rol. Novak, oba še čila, v krogu svo-

je rodbine. G. Jerin spada v najstarejšo generacijo naših rudarjev. Pred mnogo leti je bil zaposlen v Žrečah in v Podčetrtku, po upokojitvi se je preselil na Gorenjsko in bival v Žirovnici ter Škofji Loki, dokler se ni pred nedavnim nastanil v Polčah. Številni znanci in sorodniki se danes radujejo z jubilantoma in jima žele: Na mnoga leta. Radost kali jubilantoma spomin na prerano umrlega sina Matijo, ki je pred 20 leti maturiral v Celju in ki mu ni bilo dano, da bi doživel jubilej svojih staršev.

Somišljenikom in prijateljem!

Volitve v oblastno skupščino so končale z lepim napredkom Samostojne demokratske stranke, kljub izredno številni abstinenci naprednega volilstva. V tej volilni borbi je z navdušenjem sodelovala naša organizirana mladina in kar je najvažnejše, ona se je energično oprijela ideje, da je treba z vsemi silami pomagati našim starejšim izkušenim borcem s podrobnim delom. Številke jasno pričalo, da uspeh tega sodelovanja ni izostal.

Naša mladina se dobro zaveda svojih dolžnosti do naroda in države ter bo tudi v bodoče svoje obveznosti v polni meri izpolnila.

Da je treba mladih moči, to je danes jasno, zato moramo z vsemi silami na delo, da zberemo v naših vrstah vso napredno mladino, ki bo tvorila mlado generacijo SDS — stranke državotvornega programa, poštenosti in dela.

Vas, dragi somišljeniki in prijatelji, pa pozivamo, da organizirate edinice in pripomorete uresničiti ta program kot voditelji in učitelji. To ne samo na političnem, temveč tudi na kulturnem in prosvetnem polju.

V krajih, kjer še ne obstojajo naše organizacije, naj se osnuje iz vrst napredne mladine pripravljalni odbor, ki naj se v svrho navodil obrne na centralni odbor »Zveze demokratske mladine« v Ljubljani, Gajeva ulica 2./I.

Na delo! Bodočnost stranke in naroda je v Vaših rokah!

Osrednji izvršilni odbor ZDM v Ljubljani

Krsta Londrev ustreljen

V torek popoldne je bil ustreljen v Bitolju zloglasni bivši bolgarski komitski vojvoda in organizator atentata na znanega bitoljskega novinarja in prijatelja Slovencev, Spasoja Hadžipopovića, direktorja »Južne Zvezde«. Ravno te dni bi morala biti zaključena preiskava o bitoljski aferi in so nameravali krivce izročiti sodišču. Krsta Londrev je bil zato odveden na policijo. Potoma pa je porabil ugoden trenotek in skušal ubežati. Toda orožniki, ki so ga spremljali, so pravočasno zapazili njegovo namero. Čim je krenil naglo po neki ozki ulici in se spustil potem v dir, so ga pozvali, naj takoj obstane. Ker pa se Londrev ni odzval pozivu, so počili streli. Ves preluknjan od krogel se je zloglasni vohun zgrudil takoj mrtev na tla. Nedolžna kri Hadžipopovića je bila s tem krvavo maščevana.

Krsta Londrev je bil skoro 20 let bolgarski komitski vojvoda in je izvršil v tem času nebroj zločinov. Spljoniral je za Bolgarsko, za Albanijo, organiziral vpade na naše ozemlje, ubil več uglednih naših državljanov in bil eden najagilnejših članov Makedonskega komiteta. Pod krinko, da se je skesal, se je znal zopet približati našim oblastem in je prišel v Beograd. Tamkaj so ga po zaslišanju v ministrstvu za notranje zadeve odposlali v Bitolj in je dobil vsled kratkovidnosti naših oblasti celo specijalno službo. Mesto da bi ga takoj aretirali in izročili sodišču, ker je bil že ponovno od bitoljskega sodišča obsojen na smrt, pa se je svobodno gibal po naši državi. V zahvalo se je kruto maščeval nad kratkovidnostjo naših oblasti. Kmalu je spravil iz Bolgarske na naše ozemlje atentatorje, ki so ubili vodjo bitoljskih Srbov in neustrašenega branitelja naših bratov v Grčiji novinarja Hadžipopovića. Londrev je po aretaciji sicer dolgo zanikal svojo sokrivdo, ko pa je bil aretiran tudi glavni krivec, atentator Lipidka, se je končno udal in priznal svoj zločin. Uvidel je, da ga čaka samo smrt in zato se je skušal rešiti z begom, kar pa se mu ni posrečilo.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Petek, 4.: «Pegica mojega srca». E.
Sobota, 5.: «Slaba vest» Delavska predstava po znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 6.: «Triglavska bajka». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. — Ob 20 «Gobsek». Premijera. Izv.
Ponedeljek, 7.: «Pahljača lady Windermere». C.

Ljubljanska opera

Petek, 4.: «Sevilski brivec». C.
Sobota, 5.: «Carmen». D
Nedelja, 6.: Ob 15. «Cosi fan tutte». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 7.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Petek, 4.: Zaprto
Sobota, 5.: «Veronika Deseniška» Kuponi. Gostovanje g. Levarja iz Ljubljane. —

Petkova predstava v ljubljanski operi je «Sevilski brivec» z g. Jankom v naslovni vlogi. Ostala zasedba kakor pri vseh dosedanjih vprizoritvah tega dela. Predstava je za red C.

Delavska predstava v ljubljanski drami, prinese v soboto, dne 5. t. m. ob 20. uri Anzengruberjevo narodno igro »Slaba vest«. Cene za to predstavo so izredno nizke.

Ljubljanski gledališki abonenti reda D imajo operno predstavo «Carmen» v soboto. Predstava spada v razdeljeni red predstav in sicer sta dobila iz tega reda abonmaja C in E »Rigoletta«, red A »Povratek« in »Gianni Schicchi« reda B in D pa opero »Carmen«.

Hasenclever: Gobsek: premijera v ljubljanski drami. V nedeljo, dne 6. t. m. se vrši v ljubljanski drami premijera Hasencleverjeve ekspresijonistične drame »Gobsek« v kateri nastopijo v režiji prof. g. Šesta v glavnih vlogah ga. Nablocka ter gg. Kralj in Skrbinšek. Vsebina je zajeta iz novele Balzaca in podaja slavospev večnosti zlata. Ta drama po meni za naše razmere nekai povsem novega in se posebno v Nemčiji pogostokrat izvaja.

Abonenti reda E imajo v ljubljanski drami predstavo »Pegice mojega srca.«

Nova opera Poljaka Rožyckega, avtorja baleta »Pan Twardowski«, se imenuje »Beatrix Cenci» in je narejena po besedilu drame pisatelja Slowackega. Premijera dela je bila koncem januarja v Varšavi in je izvrstno uspela.

Ruski baritonist Baklanov gostuje sedaj na Dunaju in poje znamenite vloge Rigoletta v istoimeni operi Verdija, Escamila v Bizetovi »Carmen« in Tonia v Leoncavallovih »Glumačih.«

Koncert violinista Vaše Příhode v Ljubljani

Sinoči se je vršil v veliki dvorani hotela «Union» v Ljubljani koncert svetovnoslavnega violinskega virtuoza Vaše Příhode, ki je privabil ogromno število publike, ki je veliko dvorano zasedla prav do zadnjega kotička in se je moralo še dokaj navdušenih posetnikov topot odpovedati izrednemu užitku vsled pomanjkanja vstopnic. Koncert je v resnici zaslužil obilen obisk in umetnik ni v nobenem oziru razočaral pričakovanja naše publike. Njegova igra je vseskozi dovršena in meji v premagovanju tehničnih ovir na bajeslovno tehniko Paganinija. Ne bom se spuščal v podrobno oceno njegovih izrednih vrlin, naj zadošča konstatacija, da njegovo ime uvrščajo danes med imena največjih violinskih virtuozov sedanjosti in to po vsej pravici. Za sporedi je topot izbral umetnik vrsto dokaj primostih in deloma tudi manj zanimivih skladb. Uvod je tvoril Mozartov lovitv. d-dur koncert, ki ga je virtuoz zaigral s fineso in elegantnim zanosom. Namesto odpadle Bachove Ciannone smo čuli znano Tartinijevo sonato («Vražji trilček»), eno najtežjih skladb violinske literature. Sledil je Ernstov vrlo nezanimivi in kompozicijsko ohlapno banalni Koncert v fis-molu, delo, za katero je bilo škoda umetnikove popolnosti. Zaključno točko so tvorile priredbe, in sicer Mendelssohnova pesem «Na krilih petja» v Achronovi priredbi, istega skladatelja posem brez besed op. 67, št. 6 v priredbi klavirskega spremljevalca Černeja (Černeta?), in Chopinov prvi nokturno v Příhodovi priredbi. Posebno v poslednji kompoziciji se je virtuoz izkazal tudi kot hlučuten interpret in je podal mehko skladbo s posebnim sentimentom. Spored je zaključila Paganinijeva efektna skladba «I palpiti», nakar je moral umetnik na splošno zahtevo dodati nekaj točk. Publika, ki ima pri nas le redko priliko čuti tako odlične virtuoze, je bila zadivljena od njegove igre in je vsako točko sprejela z bogatim aplavzom. Na klavirju je vzorno in s posebno prilagodivostjo spremljal Charles Černé.

Skladatelj Petar Konjović, najboljši jugoslovenski operni komponist, do nedavno ravnatelj opernega oddelka v osiješkem gledališču, prej pa direktor opernega gledališča v Zagrebu, je upokojen od prosvetnega ministrstva v Beogradu.

Prva jugoslovanska grafična razstava v Lvovu. V nedeljo, dne 30. jan. se je otvorila prva jugoslovanska grafična razstava. Udeleležili so se je srbski, hrvatski in slovenski grafiki. Med našimi ožjimi rojaki nahajamo imena Staneta Cudermana, Bož. Jakca, Ela Justina, Vena Pilona, Mihe Maleša, Ant. Trstenjaka, Mateja Sternena in Šaše Santla. Med drugimi umetniki omenjamo Ivana Meštrovića in Tomislava Krizmana. Razstavo je aranžirala »Poljsko-jugoslovenska liga« v Lvovu, subvencijo pa sta ji podelili varšavska in beograjska vlada.

SREČKE drž. razredne loterije
zamenjuje
Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19
še do 7. februarja 1927.

Danes premijera veličastnega, grandioznega filma
„POTOPLJENO BRODOVJE“
Krvava bitka na morju pri Skageraku, Strašne posledice saraevskega atentata. — Bernhard Götzke. Agnes Esterhazy so glavni igralci.
Predstave ob 4., pol 6, pol 8 in 9 uri. **Kino Ideal**

Domače vesti

* **Priprave za oblastne skupščine.** Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, naj upravne oblasti izvrše potrebne priprave za sestanek oblastnih skupščin. Po ukazu o razpisu volitev za oblastne skupščine se morajo skupščine dne 2. t. m. sestati na sedežni oblasti. Na prvi seji se bodo skupščine konstituirale ter izvolile upravni odbor oblasti, ki je stalen.

* **Izpremembe v državni službi.** Veterinar dr. Leopold Hribar pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani je imenovan za asistenta pri centralnem veterinarskem bakteriološkem zavodu v Beogradu, veterinar Ivan Kobentar pri velikem županu zetske oblasti na Cetinju pa je pomaknjen v 7. skupino I. kategorije. Pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani je uradnica Frančiška Lavrič napredovala v 2. skupino II. kategorije, poštni uradnik na Bledu Viktor Treven pa je premeščen k podružnici poštne hranilnice v Ljubljani.

* **Imenovanje v državni službi.** Pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru sta imenovana: pisar Jan Osojnik za tajnika v 7. skupini I. kategorije, Marij Pfeferer pa za pisarja v 2. skupini III. kategorije.

* **V Zagrebu avtotaksi v prometu.** V Zagrebu so na Svečnico stopili v promet avtotaksi, 20 po številu, znamke Citroen. Ob desetih so nastopili v razdalji po 50 metrov poskusno vožnjo po mestu. Občinstvo je radovedno motrilo nove taksije. Popoldne ob treh pa so šli avtotaksi na določena im mesta. Bili so takoj vsi oddani. Vožnja se plača samo za čas, kolikor koncem vožnje kaže taksameter. Šoferjem je strogo zabranjeno zahtevati od gostov napitnino.

* **Občinske volitve v Žireh.** Prošlo nedeljo so se vršile v Žireh občinske volitve. Ker so se pri postavljanju kandidatov tokrat pojavili tudi nekaki radikali, ki so agitirali s tem, da bo ljubljanski mestni komisar podpisal pogodbo z žirovsko elektrarno le, če se tudi radikali »afirmirajo«, je šla protiklerikalna fronta razcepljena v boj ter so se tudi izkazali radikali kot izvrstni pomočniki klerikalizma. Postavljenih je bilo pet list. Lista Narodnega bloka (SDS in SKS) je dobila 215 glasov in 8 mandatov, radikalska lista 123 glasov in 5 mandatov, obe klerikalni listi 302 glasa in 12 mandatov.

* **Napredovanja v sodni službi.** Napredovali so v 4. skupino I. kategorije deželnosodna svetnika pri okrožnem sodišču v Mariboru dr. Fran Schaubach in dr. Josip Tombak ter deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Ložu Anton Kaifež. V 5. skupino I. kategorije sta napredovala okrajni sodnik dr. Rudolf Sajovic pri deželnem sodišču v Ljubljani ter okrajni sodnik in predstojnik okrajnega sodišča v Šoštanju Anton Potočnik.

* **Zdravljenje vojnih invalidov.** Ministrstvo za socijalno politiko je odobrilo večji kredit za zdravljenje vojnih invalidov. Invalidi dobe preko poletja v državnih kopališčih brezplačno zdravljenje, stanovanje in hrano.

* **Direkten telefon Sarajevo-Dunaj.** Ministrstvo pošte in brzojava je dovolilo direkten telefonski promet med Sarajevom in Dunajem, ki se otvori jutri dne 5. februarja.

* **Pobotnic o izplačani odškodnini ni treba kolkovati.** Pri izplačilih odškodnin za poštne pošiljke je direkcija doslej zahtevala kolkovano pobotnico. Ministrstvo pa je z odredbo štev. 60.832 od 4. decembra 1926. odredilo, da v smislu zak. od taksah in pristojbinah takih pobotnic ni treba več kolkovati.

* **Dr. Iso Kršnjavi †.** Včeraj zjutraj je podlegel v Zagrebu »španski« v starosti 82 let upokojeni vseučiliški profesor, dr. Iso Kršnjavi, bivši šef za uk in bogočastje in podban hrvatski. Pokojnik je bil eden najodličnejših hrvatskih znanstvenikov. Poleg številnih del iz kulturne zgodovine je izdal tudi prevod Dantejeve »Divne comediae«. Prvotno se je posvetil slikarstvu, na prigovarjanje blagopokoj. vladike Strossmayerja pa je postal kasneje profesor kulturne zgodovine in umetnosti na zagrebški univerzi. Udejstvoval se je svoječasno tudi politično, pripadal pa je madžaronski skupini. L. 1884 je bil izvoljen za madžarskega poslanca za hrvatski sabor, l. 1891 pa je bil imenovan za šefa oddelka za uk in bogočastje. Kot tak je zgradil in popravil na stotine učnih zavodov in cerkva. Preustrojil je osnovne šole, preobrazil meščanske šole v realne gimnazije, osnoval ženski licej, žensko strokovno šolstvo itd. Podpiral je umetnike z naročili, penzijami, reorganiziral arheološki muzej in nabavil zanj znamenito Nugentovo zbirko s Trsata. Leta 1906 je bil upokojen in je postal zopet vseuč. profesor in je kot tak l. 1918. stopil v trajni pokoj. Ž njim je vsekakor legel v grob eden največjih sinov hrvatskega naroda.

LOVCI!
CYANKALI - kapsule
najučinkovitejši strup za roparice. Komad Din 6. Strychnin original Merck v stekleničicah po 5 in 10 gramov. Fosforna pasta. Dobi se vse sveže v drogeriji Sanitas, Celje ali pa v Ljubljani, Prešernova ulica 5.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba starešine pri pošti Boh. Bistrica (II-1). Prošnje naj se vlagajo na direkcijo pošte in telegrafa v Ljubljani do 10. februarja 1927. Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Prečna pri Novem mestu (V-2). Jamčevina 400 Din. Letni prejemki: redna plača 3000 Din doklada (50% redne plače) 1500 Din, za prenašanje pošte 3120 Din in za selsko dostavo 5148 Din. Razpisuje se nadalje služba pogodbenega poštarja pri pošti Bohinjska Bela (IV.-1). Jamčevina 600 Din. Letni prejemki: redna plača 5400 Din, doklada (50% redne plače) 2700, za brzojav 240 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 182 Din in za prenašanje pošte 2000 Din. Prošnje s prilogami naj se vlagajo na direkcijo pošt in telegrafov v Ljubljani. Med prilogami mora biti tudi potrdilo krajevne oblasti (županstva) da ima prosilec zagotovljene prostore za pošto, kakor določa čl. 16. pravilnika o pogodbenih državnih poštah.

* **Stoletnica rojstva Božidara Raiča.** Dne 9. febr. poteče sto let, kar se je na Žvabeku, župnija Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji 9. februarja 1827 narodil Božidar Raič, poznejši goreči buditelj in voditelj naroda, izboren ljudski govornik in iskren rodoljub slovenski. Zaslužnemu možu želi »Zgodovinsko društvo« v Mariboru postaviti ob stoletnici vsaj skromno spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Ker je pa društvo samo v slabih gmotnih razmerah, prosi za majhne prispevke, zlasti iz Raičevega nekdanjega volilnega okraja.

* **Novomeško učiteljsko društvo** nima napovedanega občnega zbora v soboto 5. t. m. temveč v soboto 12. februarja ob pol 10 dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu. Vzrok za teden zakasneli rokotvorni tečaj. — Predsednik.

* **Objava generalnega konzulata Italije v Ljubljani.** Italijansko poslaništvo v Beogradu demantira najabsolutnejše vse vesti, objavljene pred kratkim v nekaterih časopisih glede spora med krono in predsednikom italijanske vlade. Vse tozadevne neresnične in lažnjive vesti so brez vsake podlage in jih je smatrati kot tendenciozne in zvijačne.

* **Beda naših izseljencev v Braziliji.** V zadnjih dneh se je iz Brazilije vrnila večja skupina naših izseljencev, večinoma Dalmatincev, ki pripovedujejo o veliki bedi naših ljudi, ki so v Braziliji večjim delom zaposleni na plantažah kave. Brazilijske oblasti so zvabile naše ljudi z obljubami, da dobe zemljo, hiše in orodje. Pozneje pa se je postopalo ž njimi kot s sužnji. Sedaj se vračajo v domovino s pomočjo naših konzulatov.

* **Slovenski klub v Sarajevu** priredi jutri, v soboto zvečer veselico s petjem in plesom. Pri pevskem koncertu sodelujejo pevski zbor Slovenskega kluba ter gospodična Agneza Tavčarjeva. Pevovodja je g. Alfred Gebauer. Kostimirani gosti dobro došli.

* **Nove kolonije podmladka »Rdečega križa«.** Podmladek »Rdečega križa« je lani organiziral nekoliko kolonij za otroke. Večina teh kolonij je bila v Dalmaciji. Glavni odbor je sklenil, da bo letos nadaljeval ustanavljanje novih ferijalnih kolonij. Poseben delegat bo v kratkem odpotoval v Primorje ter določil kraje, kjer naj bi se letos osnovale nove kolonije.

* **Smrtna kosa.** Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je umrl dne 26. jan. inž. Mihael Glaser, posestnik na Rdečem bregu. Naj počiva v miru, ostalim naše sožalje!

* **Direkcija šum v Ljubljani** razpisuje ponovno prodajo približno 850 plm³ bukovine, izdelane v hlode in približno 2000 plm³ bukovine izdelane v pragove. Ponudbe, spisane na tiskovinah, ki se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi v Kostanjevici, je vložiti do 25 februarja 927 do 11 dopoldne pri navedeni direkciji. Ponudbe morajo biti kolekovane s kolkom 100 Din ter opremljene s 10% varščino. Predmetna pojasnila daje direkcija šum v Ljubljani, Križanke in šumska uprava v Kostanjevici. 183

* **V Liki požigajo žage.** Pred meseci je v Liki pogorela velika državna žaga v Rudopolju, ki je bila zavarovana za 800.000 Din. Vsled pogostih požarov liških žag so domača zavarovalna društva odpovedala ministrstvu zavarovanje žag. Ministrstvo se je obrnilo sedaj na inozemska zavarovalna društva, naj bi prevzela zavarovanje državnih žag.

* **Umor v jezi.** V hercegovinskem selu Dobriču je te dni Mirko Željko v jezi umoril svojega mlajšega brata Jovana. Ker mu Jovan ni hotel dati časopisa, ki ga je čital, marveč ga je iz nagajivosti vrgel v ogenj, je Mirko v jezi zgrabil nož in mu zadal smrtno rano na vratu. Jovan je v bolnici podlegel težki poškodbi. Žandarmerija je morilca izročila sodišču.

* **Reški fašist obsojen v Ogulinu.** Sodni stol v Ogulinu je v torek obsodil reškega fašista in tramvajskega kondukterja Petra Vidalija na 2 meseca zapora, ker je dne 15. januarja prišel na most Sušak-Reka ter stražniku, ki je zahteval prehodno karto pokazal fašistovski znak, češ pred tem znakom se trese cela Italija pa tudi Jugoslavija. Državni pravdnik je vložil priziv zaradi preblago odmerjene kazni.

* **Oče in sin se zastrupila s plinom.** V Bajmoku pri Subotici so v torek zjutraj našli Ivana Vujevića in njegovega 20 letnega sina v stanovanju mrtva. Mestna policija ni mogla ugotoviti vzroka smrti in je pozvala državno pravdništvo v Subotici, naj pošlje komisijo. Občinski zdravnik je izjavil, da sta se oba zadušila s plinom. Državno pravdništvo je odredilo preiskavo.

* **Sreski načelnik ponesrečil na lovu.** Kakor javljajo iz Sombora se je na lovu, ki so ga v torek priredili v okolici Darde, pripetila sreskemu načelniku Jovanu Podrumcu težka nesreča. Ko je nekoliko časa sam prežal na divjačino, je nenadoma počil strel in naboj je zadel načelnika v desno nogo. Načelnik se je onesvestil in obležal na mestu. Pozneje ga je našel neki seljak, ki je ranjenca z velikim trudom spravil v Dardo, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Po zdravniškem mnenju bo treba amputirati desno nogo. Kdo je streljal na načelnika, še ni znano.

* **Chipre krema Calderara je najboljša.** 60

J. N. A. D. «JADRAN»
VII. SLOVANSKI VEČER
POD POKROVITELJSTVOM GE. DR. BALTIĆEVE, KALAFATOVIĆEVE, DR. TAVČARJEVE IN ČASTNEGA DAMSKEGA KOMITEJA
V SOBOTO 12. II. 1927 NA TABORU

Iz Ljubljane

u— **Dvojna poroka v rodbini.** Poročila sta se v Ljubljani Rudolf Schott, zasebni uradnik z gospodično Anico Lozej, in g. Viktor Markič, računski revident z gdč. Olgo Schottovo. Oba para sta iz znanih uglednih rodbin. — Obilo sreče!

u— **Potovanje okoli sveta v 18 dneh II. del.** Opozarjamo občinstvo, da se vrši v soboto dne 5. in nedeljo dne 6. t. m. drugi del filma o »Potovanju okrog sveta v 18. dneh«. Šolska predstava je v soboto 5. t. m. ob 14.30, za ostalo občinstvo se predvaja film naslednji dan ob 9.30 in 11. dopoldne. Vse vstopnice se dobe v predprodaji dan pred predstavo pri blagajni kina Matice. Ker so navadno predstave ob 11. dop popolnoma razprodane, ter mora mnogo ljudi odhajati brez vstopnic, naprošamo občinstvo v lastnem interesu, da poseča tudi nedeljsko prvo predstavo ob 9.30, pri kateri je vedno dovolj prostora ter lepi sedeži na razpolago.

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 22. do 31. januarja rodilo v Ljubljani 50 otrok (22 moškega in 28 ženskega spola), umrlo pa je 17 moških in 9 žensk, skupaj torej 26 oseb in sicer 7 oseb za jetiko, 4 za ostarelostjo, 3 za boleznijo na srcu, 3 za pljučnico, 2 za rakom, 1 za davico 5 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 5 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 8 oseb 3 na davici, 3 na dušljivem kašlju, 1 za legarjem in 1 za šenom.

u— **Jezdni odsek Ljubljanskega Sokola član »Kola jahačev in vozačev v Ljubljani«.** Uprava »Kola jahačev in vozačev v Ljubljani« je sprejela željo Jezdnega odseka Ljubljanskega Sokola, da Jezdni odsek kot celina stopi v članstvo Kola jahačev in vozačev v Ljubljani s tem, da isti delegira enega svojih članov v društvo. Upravni odbor »Kola jahačev in vozačev v Ljubljani« je ugodil s posebnim veseljem želji Jezdnega odseka, s tem, da bo imel delegirani član vse pravice, katere ima tudi vsak drugi član, a uprava bo poskrbela, da osigura na vseh slavnostnih prireditvah primerno mesto odrejenemu članu — kot predstavniku Jezdnega odseka Ljubljanskega Sokola, ako ne bo določen poseben delegat. — Iz predsedništva »Kola jahačev in vozačev v Ljubljani«.

30% znižane cene perilu!
Bele fine srajce Din 58.—.
Najfinejše šifon - srajce Din 78.—.
Cefir-srajce z 2 ovratnikoma Din 60 do 85.
Mako-srajce z 2 ovratnikoma Din 93 do 105.
Pmi angleški trikolin-srajce Din 145.
F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.
Le prvovrstno blago! Fina izdelava!

Elegantna veseloigra
Micka iz Praterja
Elegantna veseloigra

Krasno darilo

je dam-ka ura z zapestnico ali črnim svilenim trakom. Že preizkušena z jamstvom Vam nudi 2
F ČUDEN LJUBLJANA Prešernova 1

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana** prosi člane, da se udeleže pogreba blagopokojnega inž. Ignacija Šege, odličnega člana in zaslužnega bivšega I. podpredsednika sekcije. Pogreb se bo vršil danes v petek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Škofji ulici štev. 12.

u— **Člane ljubljanske »Edinosti«** se ponovno opozarja, da se vrši III. redni občni zbor danes ob 20. v društvenih prostorih Gajeva ulica 2-I. Udeležite se v polnem številu in točno!

u— **Slovensko zdravniško društvo** vljudno vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši dne 5. februarja ob 8. zvečer v prostorih restavracije »Ljubljanskega Dvora«. — Odbor. 186

u— **VII. slovanski večer.** Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadran« priredi v soboto dne 12. t. m. na Taboru svoj tradicijonelni Slovanski večer pod pokroviteljstvom ge. dr. Baltičeve, ge. gen. Kalafatovićeve, ge častne dvorne dame dr. Tavčarjeve in častnega damskega komiteja. S plesom je združena akademija. Poskrbljeno je, da se bo ta elitna prireditev naprednega dijaštva vršila v okviru, ki ga določa že naslov prireditve. Opozarjamo občinstvo naj si datum 12. februarja rezervira za VII. Slovanski večer in v čim večjem številu poseti Tabor.

u— **IV. sportni karneval in »španska«.** Na IV. sportnem karnevalu bodo dobili vsi, ki se boje »španske« garantirano injekcijo, da bodo varni pred njo do drugega leta, ko bodo lahko proceduro obnovili. Prijavljene so že vnaprej skupine »bolnikov« iz vseh delov sveta, tako da se doktor Pipec boji, da mu injekcij zmanjka. Da se kričanje pri operaciji ne bo preveč slišalo, bo skrbela godba drav. div. oblasti z vsemi svojimi močmi s tem, da bo dala priliko bolnikom, da se zavrte po vseh pravilih plesne umetnosti. Vstopnina 15 Din.

u— **Dramska sekcija JNAD Jadran** uprizori v nedeljo, dne 6. t. m. v Sokolskem domu na Viču zabavno Galsworthyjevo veseloigro »JOY«. Sekcija je to veseloigro odigrala v preteklem mesecu v Novem mestu v splošno zadovoljstvo odlične publike, ki je predstavo posetila v rekordnem številu. Prepričani smo, da bo v nedeljo doživela »JOY« na Viču popoln uspeh. Priporočamo, da si občinstvo nabavi vstopnice že v predprodaji, da ne bo pred predstavo navala pri blagajni.

HENNY **Plamen laže** PORTEN

u— **Na črno-beli reduti** priredi iz prijaznosti tvrdka Meinl brezplačno kuhanje kave za račun prirediteljev. Kavo bo kuhal specielni tvrdkin kuhar in je ves izkupiček namenjen za humane namene prirediteljev.

u— **»Bajtar«** stavbena in kreditna zadruga železniških uslužbencev ima svoj tretji redni občni zbor v nedeljo, dne 6. februarja ob pol 10. dopoldne v steklenem salonu kolodvorske restavracije (Glavni kolodvor).

u— **Črno-bela reduta.** Ponovno opozarjamo, da je dostop na reduto do polnoči v smislu dosedanjih objav dovoljen izključno samo v oblekah odgovarjajočih črno-beli devizi (izvzete so samo ob sebi umevno vojaške uniforme.) Prireditelji so dolžni, držati se strogo tega določila že iz obzira do onih številnih gostov, ki se bodo pokorili devizi in bodo tudi počastili prireditev s svojim obiskom samo radi te devize. Ker se je mnogo vabil naslovljenih na gg. oficirje »izgubilo«, opozarjamo, da imajo gg. oficirji v uniformah dostop tudi brez vabila. Akademiki dobijo dostop proti univerzitetni izkaznici. — Vljudno opozarjamo p. n. vabljence, da je odredila uprava cestne železnice, naj se tramvaji na večer prireditve (od pol 20 do 22 ure) ustavljajo na križišču Šentpeterske in Škofje ulice. Brž-čas se nam bo posrečilo organizirati tudi avtomobilni promet na progah Evropa-Tabor in Drama-Tabor, o tem bomo jutri definitivno poročali. — Nadalje naglašamo ponovno, da se bo pričel sprevod mask točno ob ¼ na 22, zato prosimo, da se zberejo maske v svojih prostorih že do 21. ure. Blagajna za maske je pri severnem vhodu in je odprta točno do 21.15. Nadaljna točna navodila glede prireditve same se bodo objavila v jutrišnji številki »Jutra«. — Odbor črno-bele redute. 181

u— **Veliko javno tombolo** priredi društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani, dne 3. aprila na Kongresnem trgu. Razni lepi in dragoceni dobitki, ki bodo razstavljeni v izložbah, bodo marsikaterega privabili, da bo kupil par tablic, ter poskusil svojo srečo. Ker je čisti dobiček namenjen skladu zgradbe, ki jo bomo gradili v Aleksandrovem na že kupljeni parceli za revno in bolehno deco, upamo, da bo vsakdo kupil par tablic. — Odbor. 184

Poskusite
»Van Kaster« - kakao »GOOLD«, poskusite »SPECIAL«, ne bode Vam žal!

u— **Ples v slovanskih nošah.** Občinstvu se naznanja, da je ples preložen na 24. t. m. t. j. na debeli četrtek, ker se dne 19. t. m. vrši »Skok preko kože«.

u— **Najfinejša sveža šunka in domače pripravljene žolce** in drugo se dobi v dobroznani trgovini Janc, samo Židovska ulica št. 1. 181

Iz Maribora

a— **Nemški župan.** V živo smo zadeli klerikalce, ko smo jih razkrinkali, da je njihov župan dr. Leskovar pri nemškem gasilnem društvu kot prvi slovenski župan govoril nemški. Ves narodni Maribor obsoja to postopanje dr. Leskovarja, ki je prišel do županske časti v najljutejši borbi proti Nemcem edino s pomočjo Narodnega bloka. Kaj takega resnični prvi slovenski župan g. Grčar ni nikdar storil. Kot župan ni nikoli nastopil z nemščino. Dr. Leskovarju njegovega sedanjega obnašanja končno ne moremo zameriti. Županski stolček je pač za advokata sijajen poklic. Saj ima dr. Leskovar samo mesečne plače kot župan 6000 Din. Poleg tega pa zasluži lepe tisočake kot pravni zastopnik občine. Kje pa je še ostala klijentela, ki pride k dr. Leskovarju, ker je župan? Zameriti pa je »Slovencu«, da v celem članku zagovarja nemogočo stvar, napada »Jutro« v celih člankih, ker je pošteno beležilo nemški govor dr. Leskovarja, ki so ga klerikalni listi enostavno zamolčali. Maribor se ne bo dal preslepiti z nobenim zavijanjem in nobenimi napadi iz osebne mržnje proti demokratom ter jezuitovskim zavijanjem, ker ga preveč peče sramotni žig narodnega izdajstva, ki so mu ga pritisnili internacijonalni rimovci. Prof. Majcen se že davno kesa, da je pisal zgodovino prvega slovenskega župana in z njim vred vsa ona večina poštenih somišljenikov SLS, ki se je pri zadnjih volitvah še dala speljati besedam in pritisku, sedaj pa že vidi praktične sadove narodnega izdajstva.

a— **Gospodarsko in politično društvo za magdalenski okraj v Mariboru** ima svojo širšo odborovo sejo v soboto dne 5. februarja ob 20. uri v gostilni »Friedau« na Tržaški cesti. — Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. — Odbor.

a— **Nacijonalno političen škandal v kavarni.** V torek zvečer se je dogodil v kavarni »Evropa« nacijonalni škandal, ki je tipičen za najnovejše klero-nemško razmerje v Mariboru. Neki akrobat je publiki razlagal svojo umetnost v češčini in nemščini, nakar je nekdo iz publike protestiral proti nemščini. To pa je že zadostovalo za razburjenje germanske krvi načelnika požarne brambe, vinskega trgovca g. Wollerja, ki je skočil pokoncu in zakričal: »Gehen sie nach Belgrad, nac Serbien, wenn ihnen nicht recht ist.« To je razburilo posebno navzoče carinike, ki so lahko enkrat na lastne oči spoznali, kaki so v notranjosti takozvani nedolžni nemški voditelji, ki se skrivajo za človekoljubna gasilna društva. V kavarni je nastal velik trušč in spopadi, tekom katerih je skočil proti Wollerju neki dobrovoljec in mu zaklical, da si tega ne pusti dopasti. Wollerjeva žena pa je dvignila stol in zakričala nanj: »Verräter!« G. Woller se je skril za hrbet svoje bojevite soproge, nakar je vdrla policija in napravila red. »Slovencu« priporočamo, da anekdoto temeljito eksploatira v počaščenje nemškega gasilstva in klero-nemške zveze.

a— **Avtobusa** mestne občine vozita od 1. febr. naprej iz Maribora glavni kolodvor proti Celju ob 6. zjutraj, povratek ob 18.30 proti Selnici ob Dravi pa iz Maribora 3 krat na dan ob 6.15 11.15 in 17.15, ob nedeljah in praznikih pa še ob 19. uri. Kakor izvemo, je posebno dobro frekventirana proga proti Celju, ki bo visoko aktivna.

a— **Delomržni postopači.** Po Mariboru se klatita že celi mesec dva mlada delomrzneža, ki se izdajata za uslužbenca uprave Jutra« in na ta način izvabljata ljudem denar. Zlasti rada obiskujeta znane osebnosti in društva. Eden je koroški Slovenec, trka na svoje begunstvo in se mu je posrečilo dobiti na ta način že lepe vsote »posojil«. Enega ima že v rokah policija. Ako se kje pojavi tak delomrznež, pokličite stražnika.

a— **Nezaupnica, ki ni nezaupnica.** Klerikalni voditelji v Cirilovi tiskarni so kar naenkrat izdali nezaupnico velikemu županu mariborske oblasti in so odklonili ž njim razgovore v popolnoma nepristranski pa zelo važni zadevi za celo mariborsko oblast. — Gospodje, ki ste to nezaupnico sestavili, niste mislili na to, da ste si s tem dali prvi sami sebi nezaupnico. — Zakaj če bi vprašali volilce in jim povedali, da bo to prvo vaše »plodonosno delo«, ne bi dobili niti polovico toliko volilnih kroglic! Velikega župana že predobro poznajo prebivalci v mariborski oblasti ter ne planejo takoj na kost, ki jo je nekdo izkuhal v svoji osebni sovražnosti proti dr. Pirkmayerju ter jo vrgel med ljudstvo, češ, na tem sedaj glodajte, drugo ogabnejše še pride. Volilci, ki so volili poslance v oblastno skupščino, so želeli, da se čimprej ta skupščina sestane in

Samo še danes

se Vam nudi priložnost ogledati si najlepši film te režije, originalno rusko filmsko delo po noveli Aleksandra Puškina

Poštarjeva hči

Prekrasna igra največjih ruskih umetnikov IVANA MOSKVINA in lepe VERE MALINOVSKAJE ostane vsakemu v nepozabnem spominu.

Velik obisk pri vseh dosedanjih predstavah je najboljši dokaz velikega uspeha, ki ga je ta velefilm dosegel tudi v Ljubljani.

Današnje predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Pri vseh predstavah prvovrstni umetniški orkster.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Prednaznanilo: Veseloigra «Micka iz Praterja.».

da prične delovati na gospodarskem polju, ki je najvažnejše. Ako pa že sedaj poslanci klerikalcev in radikalov (kako lepa zveza!) uganjajo demagogijo in že odrekajo na gospodarskem polju in v prid oblastne skupščine svoje sodelovanje, pa tudi prav. Čim bolj boste uganjali demagogijo, tem preje vas bodo volilci zapustili. Maribor ni Beograd, da bi se dalo slepomišiti na dve strani, preblizo smo skupaj! — Ne sklepajte sebi prej zaupnice, predno niste pokazali kaj znate, druge pa pustite s svojimi nezaupnicami pri miru, ker jih te ne dosežejo in padajo le na vas nazaj.

a— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico** si je napravilo izpisek iz vseh še nerešenih prošenj tukajšnjega stanovanjskega sodišča in hoče sestaviti natančno statistiko brezstanovanjcev. Ker so prošnje mestoma nepopolne in so nastale morda kake spremembe, naproša društvo vse brezstanovanjce (zaščitene in nezaščitene, člane in nečlane), da javijo čimprej, najkasneje pa do 15. februarja ustno ali pismeno sledeče podatke: Ime, stan, poklic, število družinskih članov, velikost stanovanja, sedanje bivališče in eventualne druge podatke, ki jih smatra za važne. Obenem naproša društvo vse obrtnike, ki jim je bila najemnina za stanovanje ali lokal neprimerno zvišana, da javijo velikost stanovanja ozir. lokala, predvojno in sedanjo najemnino in da-li ogroža najemnina njihovo eksistenco. Ker rabi društvo omenjene podatke neobhodno za svoje nadaljno delovanje, prosimo vse gori omenjene brezstanovanjce ter obrtnike, da pošljejo sigurno naprošene prijave na »Društvo stanovanjskih najemnikov« Maribor, Rotovški trg 1.

a— **Beethovnova proslava graške Uranie**, ki je bila določena za 4. februarja se mora žal preložiti, ker je zbolela operna pevka P. Ulm na svoji koncertni turneji v Berlinu in se vsled tega ne more vrniti. Kedaj se bo vršila proslava, se pravočasno objavi. Opomnimo pa, da ostane seveda Sevčikov koncert na 14. februarja.

a— **Oduševljenje erotike.** Namesto koncerta se vrši v petek 4. februarja predavanje ravnatelja graške Uranie dr. Gernota o predmetu: »Oduševljenje erotike« na podlagi lepih skioptičnih slik, ki bodo kazale razvoj erotičnega čustva in ideala tekom mnogih stoletij. Gospod predavatelj je želel s tem veleinteresantnim predavanjem na mnogih krajih velik uspeh. Pristop je dovoljen samo odraslim.

a— **II. veliki jugoslovenski ples**, ki ga priredi Jugoslovenska Matica v Mariboru v dvorani Götz dne 12. februarja, obeta biti najlepša in najprijetnejša prireditev v zimsk. sezoni. Dvorano bodo krasili grbi naših mest, Celovca, Gorice, Trsta, Reke in Zadra. Videli bomo postojnsko jamo, v kateri bo sviralo tamkajšnje tamburaško društvo. Pred koroško kočo se bo plesalo pod lipo, kakor je običaj med našimi Koroščci. Svojo kočo bodo imeli tudi Primorci. Razen tega bo slikovit šaljivi muzej. Za humor bosta skrbela tudi Pat in Patachon, srečo pa bo napovedovala brhka vedeževalka. Na dnevnem redu je srečolov z bogatimi dobitki, katere so prispevali naši trgovci in industrijci. Glavni dobitek pa bo zlata moška ura in ravnotako zlata damska ura z zapestnico. Opolnoči izide humoristični list »Mariborski klopotec«, ki bo letos mnogo boljši kakor lansko leto. Kupujte srečke po 2 Din komad. Udeležba se pričakuje tudi od zunaj.

a— **2000 Din znaša že sedaj vrednost** sijajnih dobitkov, ki so jih poklonili Mariborčani za srečolov Jugoslovenske Matice na jugoslovenskem plesu, ki bo dne 12. t. m. v Götzovi dvorani. Nabiralna akcija za dobitke pa se še nadaljuje, tako da bo najmanje vsaka deseta srečka že imela svoj dobitek. Srečke se že prodajajo po 2 Din komad.

Iz Celja

e— **Umrla je 2. t. m. v Celju zasebnica** gdč. Marija Farčnik v visoki starosti 86 let. Pokojna je teta g. dr. Farčnika, okrajnega glavarja pri srezkem poglavarstvu celjskem. Nad 40 let je bila zvesta in dobra gospodinja v letu 1910. umrlega g. prof. Ivana Krušiča v Celju. Blag ji spomin!

e— **Zaključni venček sokolske plesne šole.** V soboto, dne 5. t. m. se vrši v veliki dvorani Narodnega doma zaključni plesni venček sokolske plesne šole v Celju. Prireditev bo vodil priznani plesni učitelj g. Černe iz Ljubljane, ki že 7 leto poučuje v Celju v raznih društvih in krožkih. Pri plesu bo igral znani Nagodetov Jazzband iz Ljubljane.

a— **Proračunski provizorij v Celju podaljšan.** Veliki župan mariborske oblasti je podaljšal računski provizorij pri mestni občini celjski do konca februarja.

e— **VIII. obrtni ples v Celju**, ki so ga priredili celjski in okoliški obrtniki dne 1. februarja v vseh gornjih prostorih celjskega Narodnega doma, je uspel tudi letos nad vse sijajno. Ima že slavno tradicijo, nudi pa vsako leto tudi primerno atrakcijo za vse druge stanove, ker je celjsko obrtništvo po ogromni večini ona zanesljiva in solidna skupina Celjanov, ki ljubi svojo rodno grudo in se trudi za gospodarski razvoj svojega mesta. Je tudi v povojni dobi jedro najbolj zvestega in zanesljivega narodnega meščanstva. Že ob otvoritvi plesa so bili vsi prostori natlačeno polni. V veliki dvorani je ob zvokih neumornega celjskega godbenega društva rajalo staro in mlado do ranega jutra, v stranskih prostorih so pa potekale ob izborni postrežbi narodnih dam v šotorih tudi za ostalo občinstvo le prehitro prijetne urice. Ob splošni zadovoljnosti vseh posetnikov želimo, da je bil zadovoljiv tudi gmotni uspeh, ki je namenjen razvoju obrtnih organizacij in za obrtno šolstvo.

Iz Kranja

r— *Solnčno vreme na hribih.* Na Svečnico so uživali izletniki na bližnjih hribih n. pr. na Sv. Joštu ves dan prekrasno solnčno vreme. Po vsej spodnji gorenjski ravnini do Ljubljane pa je ležalo pravo megleno morje. Na takih dnevih je navadno februar zelo bogat.

r— *Ponovitev «Revizorja».* V soboto 5. t. m. ob 20.30 in v nedeljo ob 16. uri bodo tukajšnji gimnazijci ponovili Gogoljevo komedijo «Revizor». Čisti dobiček je namenjen Dijaški kuhinji.

r— *V predpustni sezoni.* Na Svečnico se je vršil v tukajšnjem Narodnem domu velik gasilski ples, ki je izpadel nad vse pričakovanje odlično. Posetnikov je bilo skoraj okrog 1000. V lepem številu se je udeležila plesa tudi bližnja okolica. Preskrbljeno je bilo v vsakem oziru dobro. Prireditev je zopet pokazala, kako velike simpatije uživa tukajšnje gasilsko društvo.

Iz Trbovelj

t— *Širjenje nalezljivih bolezni.* V Trbovljah se je pričel med delavstvom širiti tifus. Ob tej priliki je podal občinski zdravnik obširno poročilo, iz katerega posnemamo: «Zdravstvene razmere na Doberni v barakah št. 11, 112, 113, 114 in 115, ki so last Dukiča, so skrajno slabe. Predvsem so prenapolnjene; na vsako posteljo pridejo po dve in celo tri osebe. Strehe raztrgane, okna razbita, podi nagniti in polni špranj. Da je pri tem zadostno snaženje nemogoče, je razumljivo in to tembolj, ker je za čiščenje 6 velikih sob za 180 ljudi določena le ena ženska. Stranišča, posebno pri baraki 114, so skrajno zanemarjena. Tudi okolica barak je nesnažna. V svrho omejitve infekcijskih bolezni naj županstvo ukrene: stranišča se imajo držati v največji snagi in jih dnevno polivati z apneno vodo v razmerju 1 : 10, pisovarji pa z surovo karbolovo kislino ali sanitolom. V predprostoru sob je na vidnem pripravnem mestu postaviti posode z 1 odst. lizolove raztopine z napisom «Za umivanje rok». Naloga hišnikov in snažilk je, da ljudi navajo k faktičnemu umivanju rok, vedno pred jedjo in po opravljanju telesnih potreb. Gledati je na vsak način, da barake niso prenapolnjene in da ima vsak delavec svojo lastno posteljo. Da se morejo sobe temeljito snažiti, je potrebno, da se nastavi za vsako barako, t. j. za 4 sobe, ena snažilka». Občina je takoj po prejemu tega poročila odredila vse potrebno v smislu danih navodil in obenem stopila v stik z okrajnim glavarstvom, ki bo kot nadzorstvena oblast poskrbelo, da se bodo sanitarne odredbe, o katerih nočejo na Doberni veliko slišati, bolj striktno izvrševale.

t— *Smrtna kosa.* Umrli so: Wiktor Birtič mesar, 31 let, Sv. Lenart 48; Dušan Strmole, sin služkinje, 1 mesec, Loke 198; Franc Tovornik, sin rudarja, 4 leta, Loke 410; Frančiška Bevc, hči rudarja, 3 dni, Loke 369.

t— *Kino predstava za Rdeči križ.* Kino na Vodah je priredil v prid Rdečega križa kino predstavo, kar je posnemanja vredno.

HENNY PORTEN **Plamen laže** HENNY PORTEN

Sport

Naši smučarji v Cortini d' Ampezzo

Kakor znano, se udeležuje naša smučarska reprezentanca velikih mednarodnih smuških tekmovanj, ki se vrše te dni v Cortini d' Ampezzo. Naša delegacija, sestoječa iz delegatov JZSS gg. dr. Hadžija, dr. Žižka, Gnidovca n Tavčarja in tekmovalcev inž. Joško Janša, dr. Stanko Kmet, Hinko Šircelj, Janko Janša in Peter Klofutar je odpotovala iz Ljubljane v pondeljek zvečer ter je dospela v Cortino d' Ampezzo v torek popoldne. Zagrebški smučar Dušan Žinaja, ki je bil tudi določen za tekmovalca, se je peljal skozi Ljubljano šele v sredo.

Včeraj v četrtek se je vršila smuška vztrajnostna tekma na 50 km. Od naših so startali vsi razven Petra Klofutarja in D. Žinaje. Vsega skupaj je startalo 37 konkurentov. Joško Janša je dobil startno številko, 5, Hinko Šircelj 11, dr. Stane Kmet 14 in Janko Janša 23. Vreme je izborno, ravnotako organizacija tekme. Po prvih vesteh, ki smo jih dobili iz Cortine d' Ampezzo, imajo najboljše šanse Švedi, Italijani in Čehoslovaki.

Rezultate včerajšnje tekme glej 1. stran.

Smuške tekme v skokih se vrše v nedeljo dne 6. t. m. v Mojstrani ter bodo nudile vsem udeležencem prav izreden užitek. Skakalne smuške tekme se smatrajo v vseh državah vedno kot višek sezone, pač vsled tega, ker zahtevajo te tekme od tekmovalcev največ poguma, drznosti in tudi obvladanja tehnike, gledalca pa zadivijo skoki vsled njih veličastnosti. Skakalnica v Mojstrani je povsem moderna in odgovarja mednarodnim predpisom, dopuša pa za letos skoke, ki odgovarjajo stopnji skakalnega smuškega sporta pri nas. Tekma prične takoj po prihodu jutranjega vlaka. Dovoljena bo brzčas polovična vožnja ter bodo mogli dobiti udeleženci potrebna potrdila v hotelu Triglav v Mojstrani. Prenočišč je zadostno na razpolago. V soboto, dan preje se vrši tekma na 18 km, ki se bo računala skupno s skakalno tekmo kot konkurenca za prvenstvo Slovenije. Ta tekma prične ob 15. uri.

Brandstädter ni več trener Gradjanskega. Dosedanji trener Gradjanskega, znani dunajski nogometaš Brandstädter je po samo dvomesečnem delovanju pri Gradjanskem zapustil Zagreb. Kakor se doznava, je Brandstädter prišel v konflikt s funkcijonarjem kluba, nakar mu je bilo takoj odpovedano.

Olimpijada leta 1936. v Berlinu. Centralni odbor za telesno vzgojo v Nemčiji je izročil olimpijskemu komiteju spomenico, v kateri predlaga, da bi se olimpijske igre leta 1936. vršile v Berlinu. Olimpijske igre bi se morale že leta 1916 vršiti v nemški prestolici, kar pa je preprečila vojna. Ni izključeno, da bo sprejet nemški predlog.

III. redni občni zbor Saveza Motoklubova kraljevine SHS. III. redni občni zbor Saveza Motoklubova se vrši v nedeljo dne 27. febr. 1927. ob 10. dopoldne v prostorih Avtomobilskega kluba Kraljevine SHS, Sekcije Ljubljana, Kongresni trg 1/I. (Kazina). Glasom § 11. II. točke f.) je treba predloge za občni zbor predložiti pismeno najmanj 14 dni poprej do zadnji čas 13. februarja t. l. Savezu Motoklubova v Ljubljani. Nominirane delegate je glasom istega § naznaniti do 20. februarja t. l., nakar razpošlje Savez tozadevne izkaznice.

SK Jadran. Seja upr. odbora danes ob 20 uri pri Mraku. Ob 17.30 prosim gg. Hudalesa, Kotarja, Komana, Markiča, Brasa, da se zglasijo radi gotovih informacij istotam. — Tajnik.

Drsalne tekme v nedeljo dne 6. II. Za nedeljo 6. II. razpisane drsalne tekme, in sicer 5. tekma za prehodni pokal dr. Fuchsa, dalje seniorska tekma za dame ter juniorska tekma za gospode, se radi tehničnih ovir odgode na poznejši termin. Mesto teh tekem se vrše ob 8. dopoldne ženske in moške mladinske tekme. Termin za odgodene tekme se objavi pravočasno.

Sportno drsališče SK Ilirija. V slučaju ugodnega vremena bo drsališče danes otvorjeno ves dan. Vsi drsalci se ponovno naprošajo, da se strogo drže odredb uprave, objavljenih v sportni rubriki «Jutra». V nedeljo dopoldne ostane malo drsališče rezervirano za mladinske tekme, in sicer od 8. do 10. ure. Veliko drsališče pa bo na razpolago za občinstvo. V večernih urah se vrši ob ugodnem vremenu težko pričakovana maskerada, pri kateri sodeluje železničarska godba.

SK Ilirija (Ženska sekcija) Jutri trening I. skupine v telovadnici. Polnoštevilna udeležba dolžnost. Istočasno sprejemanje novih članic. — Načelnik.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Nogometaši se opozarjajo na objave sekcijskega načelstva v članski knjigi v kavarni «Evropa». Danes trening ob 18.30 za II. skupino, ob 20. za I. skupino. Trening v klubovem lokalu (Evropa). Točno in polnoštevilno! — Načelnik.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, februarja 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (zovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina (metri)	Oblačno 0—10	Vrsta padavine: ob opazovanju	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
		681	3·	9[illegible]	NE 1.5	10		
Ljubljana dvorec	7.	7[illegible]91	—3·8	92	NE 3	10		
	14.	711	—1·4	8[illegible]	SSW 2	10		
	21	757	0·1	90	NNE 0.5	5	megla	
Maribor	[illegible]	757·1	1·0	65	NW 9	10		
Zagreb	3.	766·8	0·0	62	NW 7	10		
Beograd	8.	768·5	1·0	68	S 3	3		0.2
Sarajevo	[illegible]	7[illegible]23	—7·0	76	E 5	8		
Skoplje		771·0	[illegible]·0	71	[illegible]	0		0.4
Dubrovnik	7.	759·3	5·0	38	E 0.5	3		
Split		76[illegible]7	4·0	75	NE 5	2	morje mirno	
Praha		68[illegible]6	1·0	—	W 3	5		1.0

Solnce vzhaja ob 7.18, zahaja ob 17.10; luna vzhaja ob 8.42, zahaja ob 18.13.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 1.9 C, najnižja — 5.2 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani nižji za 4.9 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma jasno, v alpskih deželah ponoči slana.

Tržaška vremenska napoved za petek: Lahni vzhodni vetrovi z vzhoda, severo - vzhoda, nebo večinoma oblačno, nekaj dežja; temperatura od 2 do 5 stopinj; morje nekoliko razburkano.

Gospodarstvo

Zakaj je Länderbanka odgovorna vlagateljem Slavenske banke za njihove vloge

(Dopis iz pravniških krogov.)

Glede pravne odgovornosti Länderbanke za izgube Slavenske banke smo dobili iz pravniških krogov sledeči dopis:

I.

Najprej je treba ugotoviti, da je dunajska Länderbanka naseloma odgovorna za izgube Slavenske banke, oziroma za katere njene izgube.

Člen 241., II. odstavek trgov. zakona določa, da jamčijo člani predstojništva delniške družbe, ki prekoračijo meje danega jim naloga, ki ravnajo proti določilom trgovskega zakona ali pravil, osebno in solidarično za na ta način povzročeno škodo. Zlasti je v smislu citiranega zakonskega določila podano to osebno in solidarično jamstvo tedaj, ako izvršije člani predstojništva delniške družbe izplačila še v času, v katerem bi jim moralo biti že znano, da je postala delniška družba insolventna.

To določilo trgovskega zakona se je sicer v praksi le redkokdaj uveljavljalo. Presplošna stilizacija tega določila, zlasti pa težkoče, ki so se vedno pojavljale pri dokazovanju škodljivega dejanja in vzročne zveze med dejanjem in povzročeno škodo, so navadno ovirale uveljavljanje tega določila.

Iz teh razlogov so n. pr. sklenili v Avstriji, ko so se začeli množiti bančni polomi, poseben zakon z dne 29. julija 1924, št. 284 o civilnopravnem jamstvu predstojništva bančnih delniških družb, v katerem so se slučaji jamstva in krog za škodo odgovornih oseb natančneje določili.

Pri nas takega ali sličnega zakona še nimamo.

V enem oziru pa so določila tega avstrijskega zakona tudi za predmetno vprašanje važna.

V § 2., II. odstavek tega zakona je namreč članom predstojništva banke zabranjeno, da so brez izrecnega dovoljenja svojega zavoda člani upravnega sveta kake druge banke, smejo pa to biti po naročilu ali v zastopstvu lastne družbe in je potem zavod sam odgovoren za škodo v slučaju konkurza. Dunajske člane Slavenske banke je delegirala Länderbanka, torej je ona odgovorna za škodo, oziroma izgube.

Zdi se mi namreč važno, da se utemelji odgovornost dunajske Länderbanke za dejanja dunajskih funkcijonarjev Länderbanke, ki so bili delegirani v upravni svet Slavenske banke ne samo na podstavi naših zakonov, ampak tudi z določili avstrijskega zakona.

Za pravilno presojo predmetnega vprašanja pribajajo nadalje v poštev določila v Sloveniji veljavnega kazenskega zakona, ki veljajo istodobno tudi v Avstriji, kjer ima tudi Länderbanka svoj sedež.

Naš kazenski zakon določa, da se imajo določila o bankrotu in navadni kridi (paragrafi 205. a, 485., 486., 486. a in b), ako je dolžnik družba, zadruga ali društvo, uporabljati proti onim organom podjetja, ki so kaznjive dejanje zakrivili in doda v § 205. lit. c, odst. 2. ravno v danem slučaju velevažno določilo, da se imajo določila o bankrotu in kridi tedaj, ako zakrivi kaznjivo dejanje storilec, ki vodi posle dolžnika samostojno, uporabljati tudi proti istemu.

Izrecno bodi povdarjeno, da kazenski zakon ne razločuje, če vodi detičnik posle dolžnika upravičeno samostojno ali ne; za odgovornost po kazenskem zakonu zadošča, da jih faktično vodi samostojno, tako, da zadene odgovornost po kazenskem zakonu tudi onega, ki si je samostojno vodstvo le uzurpiral ali pa prišel do samostojnega vodstva le radi tega, ker se dolžnik ali pa organi dolžnika iz katerikoli vzroka niso brigali ali niso mogli brigati za vodstvo dolžnikovih poslov.

Opozoriti je še na določila §§ 1294. in 1295. o. drž. zak. in na določila civilnopravdnega reda, glasom katerih zamore vsakdo, kateremu je bila vsled kaznjivega dejanja drugega povzročena kaka škoda, zahtevati povračilo iste s civilno tožbo, in mu ni treba čakati na kazensko obsodbo krivca. Dokazati mora pač pred civilnim sodnikom, da so toženec, oziroma njegovi organi zakrivili kako kaznjivo dejanje, dokazati mora vzročno zvezo med kaznjivim dejanjem in iztoževano škodo.

II.

Ako uveljavljamo zgoraj omenjena določila naših in avstrijskih civilnih in kazenskih zakonov, moramo priti do zaključka, da morejo vsaj nekatere kategorije upnikov upravičeno zahtevati odškodnino neposredno od Länderbanke, kajti slednja je vsaj od leta 1924. naprej po svojih upravnih svetnikih, ki so bili istočasno upravni svetniki Slavenske banke in po svojih uradnikih, ki jih je iz Dunaja poslala v Zagreb in začasno tudi v Ljubljano, popolnoma samostojno vodila posle Slavenske banke. Ko je postala Slavenska banka začetkom 1926. insolventna, bi morala Länderbanka ustaviti plačila in prijaviti konkurz Slavenske banke. — Ker tega ni storila, je dunajska Länderbanka v smislu zgoraj citiranih določil trg. zak. in kaz. zak. v zvezi z določili §§ 1294. in 1295. obč. drž. zak. odgovorna za vso škodo, ki bi vsled tega zadela upnike Slavenske banke.

S tem, da se ugotovi odgovornost Länderbanke, pa še ni ugotovljena visokost škode, ki jo mora povrniti posameznemu upniku Slavenske banke.

Enostavno se da visokost odškodnine ugotoviti pri vseh onih upnikih, ki so šele leta 1926. vložili nove vloge. Ti so upravičeni, da zahtevajo svoje vloge v celoti z vsemi obrestmi od dneva izplačila od Länderbanke, kajti če bi slednja vodila posle Slavenske banke v smislu obstoječih zakonov, ne bi smela sprejeti novih vlog.

Pri vseh drugih upnikih je seveda vprašanje odgovornosti Länderbanke in zveze med odgovornostjo Länderbanke in visokostjo škode, glede katere se sme upravičeno zahtevati povračilo s strani Länderbanke, quaestio facti.

III.

Podsodnost naših slovenskih sodišč za odškodninske tožbe proti Länderbanki je z ozirom na določilo § 99. j. n. o podsodnosti premoženja podana. Da so pravomočne sodbe slovenskih sodišč v Avstriji izvršljive, je tudi vobče znano.

V ozkem okviru teh vrstic sem se moral omejiti seveda le na glavna vprašanja.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Pšenica: baška, 75 kg, 4 vagoni 300. Oves: baški, fco skladišče Novi Sad, 2 vagona 180. Turščica: baška, 3 vagoni 160; baška, marc, 10 vagonov 165; baška, april, 10 vagonov 167.50; banatska, 3 vagoni 157.50. Moka: baška: «0g», 5 vagonov 455 do 458; baška, «2», 1 vagon 410; baška, «5», 2 vagona 370; baška, «6», 1 vagon 305. Tendenca nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (2. t. m.) Nivo cen na severnoameriških terminskih borzah in na kontinentalnih tržiščih se je znižal. Na dunajskem tržišču je bilo ob izredni rezerviranosti slabo razpoloženje. Pšenica kljub cenejšim ponudbam ni našla kupcev. Tudi rž je postala mirnejša. Kupčija v pivovarskem ječmenu mrtva. Konsum za oves je sicer reserviran, vendar so tudi ponudbe nezadostne. Turščica tendira mirnejše. Tudi povpraševanje po moki se je zmanjšalo. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.75—41.25, madžarska Tisa (79 — 80 kg) 46.50 — 47.50; rž: marchfeldska 36.25 — 36.50, peštanska 36.75 — 37; ječmen: domači pivovarski I. 38 — 41, slovaški 38 — 41.50; turščica: 25 — 26; oves: domači 27.225—27.50; moka «0» (cene na debelo): domača 72.50 do 75.50, madžarska 69 — 74, jugoslovenska 67 — 69.

= **Oslabljenje cen na žitnem trgu.** Spričo velikih prodaj žita iz Argentinije in Avstralije so cene na večjih žitnih borzah zopet popustile. Razpoloženje za nakupovanje v Evropi, zlasti v Angliji, je padlo, tako da je povsod tendenca oslabela. K slabši tendenci je pripomogla tudi uradna cenitev žetve v Kanadi. Po tej cenitvi je minula žetev dala v bushelih sicer manj pridelka, vendar povprečna teža skoro popolnoma dosega rezultat predhodnega leta.

= **Vidiranje izvornih spričeval za Češkoslovaško ukinjeno.** Ministrstvo zunanjih del je obvestilo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da je prejelo od našega poslaništva v Pragi poročilo, da je češkoslovaška vlada ukinila vidiranje spričeval o izvoru.

= **Dviganje cen srebra.** Dočim je bila tendenca na tržišču srebra izza konca minulega poletja izredno slaba, se sedaj že nekaj tednov opaža znatna čvrstoča. To se nanaša v glavnem na vojne razmere na Kitajskem. Kitajska nastopa v Londonu kot znatna nakupovalka srebra, dočim je lani srebro prodajala. V zadnjem času je nakupovala srebro tudi vlada Zedinjenih držav. Srebro je notiralo v Londonu 31. decembra 1926 24 in eno osminko, 20. januarja t. l. 26¼ in 27. januarja t. l. 27.

Borze

3. februarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja; druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 82.50—83.50, Vojna škoda 334—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 do 150 (150), Merkantilna 98 — 100, Praštediona 940 — 0, Kreditni zavod 170 — 180, Strojne 80 — 0, Trbovlje 380 — 0, Vevče 120 — 0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago: Zaključena 2 vagona lesa. Tendenca za bukovino čvrsta in za deželne pridelke nespremenjeno čvrsta.

ZAGREB. Na tržišču zasebnih vrednot se že dalje časa mnogo iščejo Vevče, v katerih je veliko pomanjkanje blaga. Tečaj tej vrednoti je polagoma rasel in je bil danes zaključek po 150. Vojna škoda nespremenjeno čvrsta. Promptna se je trgovala po 334, za ultimo t. m. pa po 336.5 — 337. — Položaj na deviznem tržišču nespremenjen. Skupni devizni promet 5.5 miljona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj izplačilo 801 — 804, Berlin izplačilo 1348.5 — 1351.5, Budimpešta 995.5 — 998.5, Italija izplačilo 243.44—245.44, London izplačilo 275.95 — 276.75, New York ček 56.74 — 56.94, Pariz izplačilo 224.5 — 0, Praga izplačilo 168.25 — 169.05, Švica izplačilo 1094 — 1097; valute: dolar 56.05 do 56.25, lire 240.5 — 242.5; efekti: bančni: Eskomptna 105 — 106, Poljo 16 — 17, Kreditna Zagreb 106 — 110, Hipo 64 — 64.5, Jugo 102 — 103, Praštediona 935 — 940, Ljubljanska kreditna 149 — 150, Narodna 4500 — 4800; industrijski: Dubrovačka 395 do 402, Gutmann 275 — 290, Isis 51 — 52, Slavonija 35.5 — 37, Trbovlje 385 — 390, Vevče 145 — 160; državni: investicijsko 83 do 84, agrarne 51 — 0, Vojna škoda, promptna 335.5 — 337, kasa 335.5 — 337, za februar 336.5 — 338, marc 337 — 0, april 341 — 342.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2275 do 2284, Dunaj 800.2 — 803.2, Berlin 1348 do 1351.5, Budimpešta 996.5 — 999.5, Italija 243.15 — 245.15, London 275.85 — 276.65, New York 56.74—56.94, Pariz 223.68—225.68, Praga 168.25 — 169.05, Švica 1094 — 1097.

CURIH. Beograd 9.135, Berlin 123.20, New York 519.75, London 25.21 in sedem osmink, Pariz 20.455, Milan 22.20, Praga 15.40, Budimpešta 90.8625, Bukarešta 2.825, Sofija 3.75, Dunaj 73.2875.

TRST. Devize: Beograd 40.75 — 41.50, Dunaj 325 — 335, Praga 69 — 69.50, Pariz 91.75 — 92.50, London 113 — 113.50, New York 23.25 — 23.40, Curih 445 — 455, Budimpešta 404 — 412, Bukarešta 11.75—12.50.

DUNAJ Devize: Beograd 12.45—12.49, Berlin 167.87 — 168.37, Budimpešta 123.90 do 124.90, Bukarešta 3.9050 — 3.9250, London 34.3650 — 34.4650, Milan 30.30 — 30.40, New York 708.35 — 710.85, Pariz 27.88 — 27.98, Praga 20.9775 — 21.0575, Sofija 5.1050 do 5.1450, Varšava 79.18 — 79.68, Curih 136.29 do 136.79; valute: dolarji 706—710.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.18, v Berlinu 7.407, v Londonu (popoldne) 276, v New Yorku (2. t. m. po borzi) 1.7675.

Iz življenja in sveta

Naraščanje sladkorne bolezni

V berlinskem društvu za notranjo medicino je te dni govoril prof. dr. Ullmann o silnem širjenju sladkorne bolezni v Evropi in v ameriških Zedinjenih državah. Statistike kažejo, da zavzema sladkorna bolezen zlasti po vojni čimdalje večji obseg. Paralelno s krčenjem drugih bolezni in s padanjem umrljivosti se množijo slučaji sladkorne bolezni in se veča umrljivost na njenih posledicah.

Diagram, ki nam prikazuje razvoj sladkorne bolezni v zadnjih 15 letih, je zelo poučen. Med vojno je umrljivost radi te bolezni rapidno padala, in sicer od leta 1914. do 1920. od 23 odst na 11 odstotkov. Kaj je vzrok temu padanju in kaj daje povod naraščanju po vojni?

Ullmann sodi, da je bilo padanje sladkorne bolezni med vojno posledica slabega in pičlega prehranjevanja. Ljudje niso imeli dovolj živeža, da bi lahko živeli razsipno, ter so se postopama degenerirali. Zato je število sladkornih bolnikov padlo za celo polovico, ko pa so prišle ugodnejše razmere, je začelo zopet naraščati in se je danes dvignilo do opasne višine.

Zdravnik pripominja tudi, da je odstotek sladkorno obolelih žensk mnogo večji od procentov moških pacijentov. Po njegovem naziranju so temu krivi ženski poklici. Dalje je zanimiva ugotovitev, da se loteva sladkorna bolezen v pretežni večini dobro situiranih slojev. Bolezen se zlasti pojavlja, odkar so živila prosta in dostopna v neomejenem obsegu. Nervozni vplivi igrajo pri nastajanju sladkorne bolezni docela podrejeno in nebistveno vlogo. Mnogo bolj je treba upoštevati moment dedičnosti, ki je neprimerno važnejši, kakor se je mislilo do zadnjega časa. Potomci rodbin, kjer je ta ali oni zbolel in umrl na posledicah sladkorne bolezni, se morajo podvreči opazovanju izkušenih zdravnikov. Ti zdravniki bodo ljudem predpisali docela nov način prehranjevanja, ki jih lahko obvaruje pred pretečo nevarnostjo in pogubo.

Gripa v Evropi

Akutna epidemija gripe je očividno odstranjena, vendar pa javljajo iz posameznih dežel in krajev, da število bolnikov sicer pada, zato se pa bolezen pri drugih zelo komplicira. V češkoslovaški republiki je nevarnost gripe več ali manj ponehala, na Madžarskem bolezen še razsaja in je posebno hudo obiskala vojake, ki so pod orožjem. V Budimpešti je od 22. januarja do konca prošlega meseca umrlo 14 oseb, v vojašnicah pa leži še danes okoli 3000 bolnikov.

Zelo česta je gripa na Danskem, kjer leži nič manj ko 38.000 bolnikov. Samo v Kodanju je bilo prošli teden okoli 7000 novih obolenj, s katerimi so imeli zdravniki mnogo posla.

Na Francoskenm je gripa malone docela prenehala, v Italiji se je ponekod pojavila, toda ne tako intenzivno kakor v drugih državah. Iz Anglije so poročila izostala, dozdevno pa je tudi tam bolezen pojenjala. Zato pa pravijo Reuterjeva poročila iz Londona, da se epidemija širi v Britanski Indiji ter še bolj v japonskih lukah. Umrljivost je tudi na Japonskem zelo znatna in opasnost epidemije v tej deželi še nikakor ni odstranjena.

Velike poplave v Ameriki

V ameriški državi Arkasas so povzročile vremenske katastrofe hude poplave. Reka Hite River je izstopila iz svoje struge in preplavila velikansko površino ozemlja, obdelanega z bombažnimi nasadi. Na tisoče ljudi je moralo ponoči v gosti megli naložiti na rame najpotrebnejše in bežati, da si na ta način ohranijo življenje. Voda je naraščala s tako brzino, da je mnogo ljudi na begu utonilo. Dixie je zahtevala več človeških žrtev, 4 otroci, ki se niso mogli pravočasno rešiti, so utonili. V bližini Cotton Plaata je utonila cela družina, ki je štela 6 članov. Veliko škodo je napravila povodenj tudi na živini, katero je v nekaterih okrajih pobrala do zadnje glave.

Zadnja poročila pravijo, da narašča Ohio River z velikansko naglico in da je voda spravila že velike pokrajine v neserčo. Tudi država Illinois, Indiana in Missouri so težko prizadete. Cela okrožja so uničena in opustošena, zemlja je poplavljena, nasdi pa so uničeni. Prebivalstvo mesta Harisbourgh je bilo presenečeno ponoči sredi spanja in se je moralo pomakniti na višine ter mora še sedaj prenočevati pod milim nebom, ker ni druge možnosti, da si ohrani svoje življenje

Sličica iz kitajske bele armade
Zgoraj: telefonisti in fotograf v prednjih vrstah. — *Spodaj:* prapor v strelskih jarkih

Evgen Čen
minister vnanjih zadev kantonske vlade.

Peti evangelij

Listi so že poročali o odkritju italijanskega pisatelja Motccia, ki ni posebno znan, zato pa je vsakdo postal tem pozornejši na njegovo ime, ko je bilo oznanjeno, da se mu je posrečilo najti 31 pergamentov, na katerih je bilo napisano sveto pismo v prvotnem tekstu. Ta evangelij, napisan v starem grškem jeziku, je baje napisal Jožef Flavij iz Jeruzalema, in če ta reč drži, bi bilo dokazano, da je Kristus res živel.

Motccia pa je napisal tudi roman z naslovom «Nesmrtni», v katerem slika nežne odnošaje med Jezusom in Marijo iz Magfale. Ker se je pisatelj trudil, da bi ta roman izšel istočasno kakor dozdevni prvotni tekst sv. pisma, je stvar postala sumljiva in učenjaki so začeli dvomiti v pristnost starogrškega rokopisa. Slednjič se je pojavil neki mož, ki je odkril trik. Oznanilo o starogrškem besedilu je pač napravilo pisatelju veliko reklamo, toda ker je izostala polemika in diskusija, je Motccijeva stvar propadla.

Zanimivo je tudi to, da je skušal Motccia proglasiti praizvor sv. pisma za državno lastnino. Bržčas se je hotel s tem okoristiti in že vnaprej izključiti vsak dvom v verodostojnost materijala. Toda to se mu ni posrečilo in danes stoji mož pred svetom razgaljen kot slepar, ki mu nihče več ne verjame.

Pelletier d' Oisy svetovni letalski prvak

Mednarodna letalska liga je kakor druga leta tudi letos določila prvaka letalcev za leto 1926. Za ponosni naslov so konkurirali: Francoz Pelletier d' Oisy, nazvan Pivolo, Angež sir Allan Cobham, Shirley Short (U. S. A), kapetan Abé (Japonska), kapetan Médaets (Belgija), Walter Mittelholzer (Švica), Sarmento de Deires (Portugalska), de Bernardo (Italija), Španec Franco in kapetan Botved (Danska).

Jury, ki ji je predsedoval Léon Bathiat, je soglasno sklenila, da prisodi prvo mesto med letalci Francozu Pelletieru d' Oisy, ki dobi poleg častnega naslova in diplome še 10.000 frankov nagrade.

Pogojen blagoslov za moderne plese

Španska duhovščina je proklela moderne plese in je pred kratkim zelo ostro nastopila tudi proti ženski modi kratkih kril. Avstrijski škofje pa so nekoliko bolj moderni ljudje. Dasi tudi njim ni všeč ponorelost sveta in izprijenost mladine, so vendar le toliko širokogrudni, da ne zavračajo modernih plesov brez primene tolerance. Še več, oni gredo dalje in jim zabranjujejo plesanje modernih plesov samo ob spremstvu razdražljive godbe jazz-banda. Fox-trottu, shimmyju in tangu se nič ne upirajo in tudi s charlestonom in black bottomom so docela sporazumni.

Seveda je ta toleranca vezana na gotove pogoje in ti so: pri modernih plesih ne sme svirati jazz-band, ki draži erotična čustva v človeku. Med plesom se morajo plesalci ogibati tistih kočljivih položajev, ki spominjajo na nedovoljene dotike, obleke ženskih plesalk morajo biti dovolj dolge in dekolté mora biti dostojen.

HENNY **Plamen laže** PORTEN

Dijaško življenje

Deutsche Studentenschaft

I. Zgodovina.

Dasi je bila želja po združitvi nemškega dijaštva že od časa osvobodilnih vojn velika, je bila vendar potrebna katastrofa, kakor jo je prinesla svetovna vojna, da se je ta želja uresničila. To uresničenje je presenetilo tudi optimiste, kajti organizacija ni obstala na mejah države, ampak je šla preko nje in pritegnila v svoje okrilje vse dijake-visokošolce nemške narodnosti.

Dne 17. julija 1919. so se zbrali zastopniki 60 nemških visokih šol iz vseh delov nemškega ozemlja v Würzburgu na Bavarskem in so kot predstavitelji 117.275 vpisanih dijakov osnovali »Nemško dijaštvo« (Deutsche Studentenschaft). Ta zveza je obsegala vse poedine dijaške organizacije visokih šol v Nemčiji, Češki, Avstriji in Danzigu.

Izredna skupščina spomladi 1920. v Dresdenu se je bavila z vprašanjem dijaškega prava in državnega priznanja, ki je bilo doseženo tudi tekom kasnejše dobe. Sledeče skupščine (Göttingen 1920., Erlangen 1921.) so prinesle spore radi ciljev in članstva. Ena izmed glavnih spornih točk je bilo vprašanje, ali se delovanje D. St. omejuje samo na čista stanovska vprašanja in potrebe posameznih visokih šol, ali pa, da se razteza delovanje tudi na kulturno misijo med nemškim narodom. Posledica tega spora je bila razcepitev dijaštva po takozvani zasilni ustavi (Göttingen 1922.) v dva tabora. Večji del, v katerem je bilo zastopanih največ resno delujočih dijaških skupin, je sklical skupščino v Marburg, ki pa se je preselila po prepovedi pruskega notranjega ministra v Würzburg, kjer bavarske oblasti niso delale nikakih težav. Uspeh te druge Würzburške skupščine je bil ta, da je izdala splošno priznane direktive in zahteve. Na podlagi tega temelja je osnovan statut D. St., ki predvsem zasigura velenemško enotnost organizacije. Novoizvoljeni predsednik se je preselil v Berlin in je v nadaljnem zbral vse do takrat nevčlanjene skupine vseh nemških visokih šol.

Na 5. skupščini v Würzburgu 1923. so manifestirali za slogo in delo. Skupščina v Innsbrucku je združila zopet razcepljeno fronto.

Svojo preizkušnjo je prestala D. St. v dobi inflacije. Tam je pokazala svojo disciplinirano in trdo voljo do dela. Seveda moramo takoj povedati, da stoji D. St. na nacijonalnem stališču in poudarja nemštvo, posebno prebujenje naroda v nacijonalnem duhu. Vsled tega so nastali tudi očitki, da ima D. St. desničarske tendence, česar pa objektivni opazovalec ne more popolnoma priznati.

II. Organizacija.

»Deutsche Studentenschaft« obstoja iz vseh dijaških organizacij in skupin na posameznih nemških visokih šolah nemškega jezikovnega ozemlja. Posamezna »dijaštva« (kot celota ene vis. šole) v nemški državi morajo dovoliti članstvo najmanj vsem nemškim državljanom in inozemcem nemške narodnosti in materinščine. Izvennemška dijaštva urejujejo svojo sestavo samostojno. Izvennemško dijaštvo pa je priznalo članstvo samo dijakom nemškega pokolenja in materinega jezika, češ da obstoja sicer nevarnost odtujenja na avstrijskih vseučiliščih in nemških visokih šolah na Češkem radi velikega števila nenemških dijakov.

V D. St. je danes zastopanih 82 dijaštev in obsega prilično 100.000 dijakov.

Za skupen posvet in v olajšanje skupnega dela so posamezna dijaštva deljena po geografskih vidikih na 10 okrožij, ki se vrstè v sledečem redu:

1. Stara Pruska. 2. Sever. 3. Sredina. 4. Sredina-vzhod. 5. Zapad. 6. Jugozapad. 7. Bavarska. 8. Avstrija. 9. Sudetske dežele. 10. Braniborska.

Na čelu takega okrožja stoji predstojnik, ki ga izvoli vsakoletno dijaška skupščina dotičnega okrožja. Predsedniku podrejeni so uradi, ki so odvisni od velikosti in delokroga okrožja. Večinoma ima vsako okrožje najmanj okrožni urad za telesne vežbe. Eksekutiva leži v rokah skupščine D. St. Stalni odbor tvori: 10 okrožnih predstojnikov, 3 na skupščini izvoljeni starešine in 1 zastopnik posameznih strokovnih skupin. Predsednik D. St. kakor tudi omenjeni odbor se izvoli za dobo 1 leta. Predsednik in njegova dva namestnika, ki jih voli neposredno skupščina, načelujejo osrednjemu uradu D. St. v Charlottenburgu, kateremu so dodeljeni arhiv, blagajna in evidenčni urad. Kot posebni urad fungira urad za inozemstvo, ki vodi posle z inozemskimi dijaštvi in zastopa D. St. na mednarodnih dijaških skupščinah. Nadalje so prideljeni predsedniku še urad za telesne vežbe, urad za politično vzgojo in vrhovno častno sodišče, ki obstoja iz 11 članov.

Od okrožij sta za naše razmere najbolj važni 8 in 9., ki obsegati Avstrijo in Češko, in sicer:

Graz univ. Graz teh. Innsbruck univ. Leoben mont. Wien univ. Wien teh. Wien veter. Wien kult.-teh. Wien. svet. gospod. Brno teh. Praga univ. Praga teh. Přzibram mont.

Posamezna dijaštva visokih šol se zopet ločijo po strokovnih skupinah, ki so zastopane po svojem zastopniku na glavni skupščini. Sedaj obstojajo v D. St. sledeče strokovne skupine:

1. zveza teh. vis. šol in mont. akademij, 2. poljeprivredna skupina, 3. matem.-prirodoslovna skupina, 4. evang.-teološka, 5. katoliška, 6. filološka, 7. medicinska, 8. veterinarska, 9. gozdarska. 10. kemijska, 11. pravna, 12. gospodarsko-državna, 13. zobozdravniška, 14 farmaceutska skupina.

Naloga teh strokovnih skupin je zastopanje stanovskih interesov in potreb. Predsedniki posameznih skupin določijo na skupnih sestankih od časa do časa potrebne smernice. Za izvršitev sklepov morajo imeti privoljenje predsednika oziroma glavnega odbora D. St.

Santo Levičnik.

„Oblaki na horicontu“

Tako je naslovljen uvodnik najnovejše (6.) številke »Jugoslovenskega Pokreta«. Uvodničar se bavi o skoro vsakodnevnih novih pogodbah farizejske maskirane Italije z našimi sosedi, ki neprestano vznemirjajo našo javnost, in pravi: Toda mi omladina se vprašujemo, je li kriva temu Italija ali smo krivi sami, oziroma kdo je kriv v večji meri? Naša zunanja politika je bila zadnja leta lahkomiselna in »kockarski neobazriva«. Prijateljstvo napram Italiji ni ničesar drugega »nego niz ustupaka od Reke, Istre i Gorice do Nettunskih konvencija! I ko zna dokle bi Italija zašla tim svojim prijateljstvom, da celokupna naša javnost nije digla svoj glas protiv tih famoznih konvencija.« Tako je! Jugoslovenski narod je z energičnim uporom proti konvencijam pokazal, da ne misli isto kot zunanji minister. In končno je le zmagalo prepričanje naroda in našega študentstva kljub temu, da so nam hoteli dati iz ministrstev zunanjih in notranjih poslov na usta nagobčnike, vkljub temu, da nas je naša policija gonila po ulicah vseučiliških mest in nas pretepala kakor brez uma v večjo slavo in čast kobaridske zmagovalke in v najhujše osramočenje demokratičnega jugoslovenskega naroda! Ko so v Italiji spoznali, da uslužni značaj naše zunanje politike nima nobene zveze z narodom, ki je vedno branil poslednjo svojo grudo in ki ceni svoje dostojanstvo nad vse, tedaj je Italija udarila drugim pravcem, ki vodi še bolj v konflikt z jugoslovenskim narodom. Toda »neka ne miele čičeroni, da će na našoj granici naići na otvorene kapije!« — V drugem delu piše člankar o novih potih naše zunanje politike, ki jih je treba ubrati. V omladinskih vrstah je bila vedno simpatična parola vseslovansk solidarnosti Ta solidarnost naj se manifestira sedaj tudi v službeni zunanji politiki naše države. Na protislovanskem terenu sta se našla odkrito dva naša zaveznika iz svetovne vojne: Anglija in Italija. Francija nima več tistega zaupanja v nas kakor nekoč. Grška in Rumunija pa sta tudi dovolj pokazali, kako čvrsta so naša prijateljstva ... Da pa je bila na mirovni konferenci zastopana velika slovanska Rusija, bi zemljepisna karta Jugoslavije bila drugačna. Naša zveza in prijateljstvo s Češkoslovaško je že pokazala sadove slovanske solidarnosti v Srednji Evropi. K temu bloku bi se mogle z malo napora pridružiti nedvomno še Poljska in Bolgarska. Današnja kakor tudi jutrišnja Rusija se lahko resno jemlje v poštev za slovansko zvezo, ki bi spopolnjena z Rusijo mogla pripraviti Anglijo do tega, da resno vodi račun o Slovanih. Slovanstvo, sveža mlada rasa naj ima glavno besedo v evropski politiki, v katero mora vnesti nov duh slovanski, duh spoštovanja tujih pravic, duh iskrenosti in dobrotnosti! Slovanstvo naj s svojo silo stvori boljše osnove za napredek človeštva in za mir, ki ga ogrožajo stari narodi s svojimi starimi računi in zahtevami!

A. P. Čehov.

Znanec

Lepa Vanda, ali kakor je stalo v njenem potnem listu, častna meščanka Nastazja Kanavkina, se je prišedša iz bolnice, mahoma našla v takem položaju, kakor še nikdar poprej. Bila je brez strehe in brez kopejke denarja. Kaj ji je bilo storiti?

Najprvo je krenila v zastavljalnico in je zastavila prstan z draguljem, edino svojo dragocenost. Za prstan so ji dali rubelj, toda kaj pa dobiš za en rubelj? Za ta denar ne kupiš niti moderne, kratke jopice, niti visokega klobuka, niti šolničkov bronaste barve, a brez teh stvari se je počutila kakor nago. Zdelo se ji je, da jo ne samo ljudje, ampak celo konji in psi postrani gledajo ter se rogajo njenemu preprostemu oblačilu. Po glavi ji je rojila samo obleka, toda vprašanje, kaj bo jedla in kje bo prenočevala, je ni vznemirjalo.

»Da bi naletela vsaj na kakega znanca ...« si je mislila. Izposodila bi si denarja ... Niti eden mi ne bi odrekel, zakaj ...«

Toda srečala ni nobenega znanca. Seveda, v Renesansi jih zvečer ni težko najti, ali nje ne spuste v Renesanco v tej navadni obleki in brez klobuka. Kaj naj stori? Po dolgem premišljevanju, ko je bila že naveličana vsega, hoje, posedanja in ugibanja, se je Vanda odločila za poslednje sredstvo. Za to, da stopi h kakemu znancu kar na dom in ga poprosi denarja na pósodo.

»Pa h komu naj grem?« je premišljevala. »K Milošu ne smem — je družinski oče ... Oni rdečelasi starec, ta bo zdaj v službi ...«

Vanda se je domislila zobotehnika Finklja, krščenega Žida, ki ji je pred tremi meseci podaril zapestnico in kateremu je nekoč pri večerji v nemškem klubu zlila na glavo cel vrček piva. To, da se je zdaj spomnila tega Finklja, jo je zelo veselilo.

»On mi prav gotovo dá, samo če ga najdem doma ...« je premišljevala spotoma. »Če mi pa le ne bi dal, mu kar vse svetiljke pobijem.«

Ko je prišla do zobotehnikovih vrat, je imela svoj načrt že gotov in sicer, da zbeži glasno se smejoč po stopnicah na vrh, nato pa skoči kar v kabinet k zobotehniku in ga poprosi za 25 rubljev ... Ali ko je hotela že pozvoniti, se ji je ta načrt kar nekako sam izmuznil iz glave. Vanda se je mahoma začela bati in vznemirjati, kar se ji ni doslej še nikoli pripetilo. Smela in predrzna je bila ona samo v pijanih druščinah, zdaj pa, v tej preprosti obleki in v vlogi čisto navadne prosjakinje, ki morda niti sprejeta ne bo, zdaj se je čutila plaho in ponižno. Postalo jo je sram in strah.

»Morebiti me je pa že pozabil ...« je mislila in se ni mogla odločiti, ali bi pozvonila ali ne bi. »Pa kako naj grem k njemu v taki obleki? Kakor kaka beračica ali preprosta meščanka ...«

Neodločno je pozvonila.

Za durmi so se začuli koraki; bil je vratar.

»Ali je doktor doma?« je vprašala.

V tem trenutku bi ji bilo ljubše, če bi bil vratar odgovoril »ne«, toda ta jo je namestu odgovora spremil v predsobje in ji je pomagal odložiti plašč. Stopnjišče se ji je zdelo razkošno in bogato, toda izmed vsega razkošja je najbolj zbujalo njeno pozornost veliko zrcalo, v katerem je ugledala sebe, revo, brez visokega klobuka, brez moderne jopice in brez šolničkov bronaste barve. In Vandi se je zdelo čudno, da se je v njej zbudil čut sramovanja baš sedaj, ko je bila napravljena v to siromašno obleko in podobna kaki šivilji ali perici. V njej že ni bilo več niti drznosti niti smelosti in v duhu se že ni več imenovala Vando, ampak, Nastjo Kanavkino, kakor nekdaj ...

»Izvolite!« je dejala sobarica ter jo peljala v kabinet. »Doktor bo takoj ... Sedite.«

Vanda se je zleknila v naslanjač

»Kar naravnost mu porečem, naj mi da na posodo,« je premišljevala. »Bo čisto prav tako, saj je vendar znanec moj. Samo da bi hišna že odšla. Vpričo hišne pa ne morem ... Le čemu stoji tu?«

Čez kakih pet minut so se odprla vrata in vstopil je Finkel, visok, temnopolt, okroglih lic in izbuljenih oči. Njegov obraz, oči, život, tolsta ledja, — vse je bilo tako spitano zoperno in grobo. V Renesansi ter v nemškem klubu je bil on običajno zelo dobre volje. Potratil je z ženskami mnogo denarja ter potrpežljivo prenašal vse njihove šale. Na primer, ko mu je Vanda zlila pivo na glavo, se je samo nasmehnil ter ji požugal s prstom. Zdaj pa je bil mrk in zaspan; gledal je zelo važno in hladno kakor kak predstojnik in žulil nekaj po ustih.

»Česa želite?« je vprašal, ne da bi pogledal Vando.

Vanda se je ozrla na sobaričin resni obraz, potem na rejeno postavo Finkljevo, ki je menda ni bil poznal, in je vsa zardela ...

»Česa želite?« je spet vprašal zobotehnik, a to pot že nekoliko nejevoljno.

»Zo- zobje me bolijo ...« je zašepetala Vanda.

»Aha ... Kateri zobje? Kje?«

Vanda se je spomnila, da ima votel zob.

»Spodaj na desni ...« je dejala.

»Hm ... Odprite usta.«

Finkel je namršil obrvi, pridržal sapo in jel pregledovati bolni zob.

»Boli?« je vprašal, drezaje v zob z nekim železom.

»Boli ...« se je zlagala Vanda. »Ali naj ga spomnim?« je pomislila, »potem me gotovo spozna ... Pa ... hišna! Čemu neki sloni tu?«

Finkel je mahoma zapihal kakor lokomotiva, njej naravnost v usta, in dejal:

»Jaz ne svetovati vam, ga plumbirati pustiti ... Iz tem zobom ne bo nič ...«

Ko je še nekajkrat pobezal v zob in pomazal Vandine ustnice in dlesni s svojimi od cigaret orumenelimi prsti, je spet pridržal sapo in ji je segel v usta z nečim hladnim ... Vanda je mahoma začutila strašno bolečino, zakričala in zagrabila Finkla za roko.

»Nič hudega, nič hudega ...« je zamomljal. »Nič se bati. Tudi iz tem zobom ne bo nič. — Pa le hrabro se držite ...«

In od cigaret ožgani ter okrvavljeni prsti so prinesli pred njene oči izdrt zob in hišna je pristopila in ji je podržala čašo k ustom.

»Doma izprati usta s hladno vodo ...« je rekel Finkel, »da kri se vstavi.«

Stal je pred njo v pozi človeka, ki čaka, da se končno vendar že spravi odtod in ga pusti v miru ...

»Zbogom ...« je dejala, ko je odhajala.

»Hm! ... Kdo mi bo pa to delo plačal?« je vprašal Finkel smehljaje se.

»Ah, da ...« se je spomnila Vanda; zardela je in mu dala rubelj, ki ga je bila dobila za prstan z draguljem.

Ko je stopila na ulico, jo je bilo še bolj sram ko prej; zdaj se že ni več sramovala svojega siromaštva. Niti tega zdaj ni opazila, da nima visokega klobuka in moderne jopice. Šla je po ulici, pljuvala kri in vsak rdečkasti pljunek ji je pričal o njenem nespodobnem in težkem življenju ter o žalitvah, ki jih je že prebila in ki jih bo še prebila jutri, ves teden, vse leto — vse svoje življenje, prav do smrti ...

»O kako je to strašno!« je šepetala. — »Kako grozno je to, moj Bog!«

Toda drugi dan je bila že v Renesansi in je plesala. Imela je nov, velikanski, zelo lep klobuk, novo moderno jopico ter šolničke bronaste barve. Z večerjo jo je pa pogostil mlad trgovec, ki je bil prišel iz Kazani.

Naši onstran granic

Kdo je goriški škof?

Frančišek Borgia Sedej, rodom Cerkljan, kremenit značaj, včasih malo čudak in trmast, drugič zopet občudovanja vreden. Ta, ki so mu fašisti nagajali ob vsaki priliki, mu polikali palačo z mrtvaškimi lobanjami in posodami za bencin Ta, ki so ga žalili pri slavnostnih pojedinah, da je nastal javen škandal. Ta, ki so napravili proti njemu tako silovito gonjo po časopisih, da so ga hoteli utopiti v škafih črnila. Ta mož, ki se je z vso žilavostjo svoje hribovske nature upiral proti temu. da gre iz Gorice, in je tudi uspel, dasi je bil še pred nedavnim časom skoraj na tem, da bi izginil iz Gorice in bi sedel na njegovo mesto kak Italijan.

Ali res mislite, da je človek, ki sem ga opisal, škof? Ne, vi se motite! Danes je pravi goriški škof novi prefekt, Frančišek Borgia Sedej je njegov vazal. To je dokazal te dni. Goriški prefekt je zahteval, naj prestavi dva naša vrla duhovnika. Škof se je vdal in izvršil povelje z vso točnostjo.

In sicer je prestavljen iz Sv. Lucije ob Soči v Renče g. **Josip Abram**, naš znani pisatelj, planinec, zadrugar, osebni prijatelj pokojnega dr. Kreka in veliki dobrotnik našega ljudstva. Kaj je zakrivil, da zahtevajo njegovo premestitev? To, da se nikoli ni vdal šikanam vladajočih in da ni hotel izdati svojega ljudstva ter je kazal svojo narodnost brez poguma in sramu.

Drugi župnik, ki ga je zadela premestitev, je g. Leban v Šturijah pri Ajdovščini. Premeščen je v Mavhinje na Krasu. Za tega je prefekt baje celo zahteval preiskavo radi — nemoralnega življenja. Njegovo nemoralno življenje pa bajé obstoji v tem, da so ga zvečer videli ob enajsti uri v gostilni in da — poslušajte! — poučuje slovenski mešani pevski zbor.

Zdaj razumemo, da obtožba meri v prvi vrsti na to, da poučuje s l o v e n s k i zbor in ne na to, da poučuje m e š a n i zbor. Če bi poučeval kak italijanski pevski zbor, bi ne vpraševali, če je zbor mešan ali ne in bi smel sedeti do jutra v gostilni.

S tem dejanjem se je goriški prefekt pričel neljubo vmešavati v cerkvene stvari. In kar je še bolj značilno, se ni pričel vmešavati brez uspeha. Goriški škof ga slepo uboga. Res je, da je ta pristavil v dekretih opombo, da se je premeščenje zgodilo na zahtevo prefekta, ali to ga ne opravičuje. Naše ljudstvo je imelo do danes visoko mnenje o svojem dušnem pastirju, danes ga bo izgubilo, če bo šlo po tej strahopetni, Kristusovega namestnika in cerkvenega kneza nevredni poti naprej.

Kadar bo raznarodovalna politika segla na Goriškem tudi v cerkve, bodo zaigrali zadnje karte. Naše ljudstvo bo zapustilo cerkve in bo raje molilo doma, kadar bo občutilo željo po razgovoru z Bogom. To naj si zapomnijo prefekti in njih cerkveni vazali.

H koncu moramo opomniti, da poznamo tudi pri nas še take škofe, ki so najprvo cerkveni pastirji, potem šele vse drugo. Te tudi spoštujemo.

---

p— *Pri Črnem vrhu* nad Idrijo so orožniki aretirali 19letnega Stanka Kerna iz Zaloga v Sloveniji, ki je prišel čez mejo brez potrebnih dokumentov. Rekel je, da je hotel obiskati svojo sestrično, ki je uslužbena pri pošti v Trstu.

p— *Premeščena* je učiteljica Kati Boštjančič iz Ajdovščine v Mestre pri Benetkah. Sedaj ni v Ajdovščini nobene slovenske učiteljice več.

p— *V Brjah* pri Rihemberku je umrl Karol Žerjal iz znane rodbine. Pokojnik je bil dober posestnik, poštenjak in blaga duša.

p— *Tržaška statistika*. Dne 31. decembra 1926. je štel Trst 251.326 prebivalcev, 4538 več nego prejšnje leto. Pred sto leti je bilo v Trstu prebivalstva 56.555, leta 1870. 123.671. Lani je umrlo v Trstu 3793 oseb, rojstev je bilo 4129. Za jetiko je umrlo lani v Trstu 669 oseb.

p— *Kot dober kmetovalec* slovi v goriški pokrajini in izven nje g. Ivan Stepančič v Renčah. Vojna ga je hudo udarila, ali s svojo nadarjenostjo in pridnostjo si je kmalu zopet pomagal kvišku. Pred nekaj dnevi je napravila kmetijska nadaljevalna šola v Biljah poučen izlet na njegovo posestvo. Ogledali so si vinograde, sadno drevje, hleve, svinjake in gospodar Stepančič je razlagal in bodril k delu za povzdigo kmetijstva v deželi. Na njegovem posestvu je urejeno vse že odgovarjajoče sedanjemu času. Številni posestniki so poslušali in gledali ter sklepali, da storijo, kar mogoče, da bo tudi pri njih tako. Razmre v deželi so težke, ali slovenska sposobnost in slovenska ljubezen do rodne grude delata včasih čudeže. Vlada bi morala spoznati pripravljenost našega ljudstva za delo in mu iti na roko!

k— *Kako propada kmetijstvo na Koroškem.* V Žvabeku v pliberški okolici je bilo pred kratkim prodano lepo posestvo, obsegajoče dve kmetiji z obširnim gozdom. Posestnik Kamel je bil zelo priden, umen in varčen gospodar. Po prodaji je rekel nekemu svojemu znancu: gospodaril sem deset let, živel skromno, odhajam brez dobička, izkušenj pa imam polno. Včasih so odhajali s takih posestev zapravljivci, sedaj je pustil krasno kmetijo delaven človek. Poznavalci razmer pravijo, da ni bilo v Avstriji nikdar takega siromaštva kakor je sedaj. Kmetje trdijo, da bodo v kratkem popolnoma obubožali, ako se bodo še dalje višali državni in deželni davki.

Dopisi

VRHNIKA. V nedeljo, dne 6. t. m. se vrši nadaljevanje predavanja g. dr. Bajiča: »Osnove 20. stoletja« v »Jantarju« točno ob 3. popoldne. Upamo, da bo to predavanje radi velezanimive vsebine šo bolje obiskano kot zadnjič.

BOHINJ. Prometno in olepševalno društvo priredi v nedeljo, dne 6. februarja v hotelu Sv. Janez maskerado. Najlepša maska bo nagrajena. Ker je za popoldansko zabavo sankališče pri Sv. Janezu ugodno in na ledu keglanje omogočeno, se pričakuje obilne udeležbe.

RADOVLJICA. Sok. društvo v Radovljici priredi v soboto, dne 5. t. m. svojo običajno predpustno maskerado pod naslovom »Kakor kdo more«. Sodeluje godba železničarskega društva »Sloge« iz Ljubljane. Maskam ni treba izkaznic, pač pa imajo dostop le dostojne maske.

DRAVINJSKA DOLINA. Zgodil se je neverjeten in obenem komičen slučaj, da je celo farovški pes moral služiti kot agitator za SLS. V neki fari v naši dolini je tamošnji župnik svojemu psu na vratno verižico pripel listek z napisom: »Volite vsi 1. skrinjico!« In verni sluga svojega gospodarja je ponosno letal s tem listkom po fari, menda v zavesti, da je tudi on agitator za SLS. Brez komentarja!

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. Volitve v oblastno skupščino so minule. Delalo se je na vse pretege za SLS tukaj ob meji, lovili so volilce celo s »Sava« cigaretami. SDS je kljub hujskanju s strani SLS napredovala tako, da smo ponosni. Leta 1925 je imela na našem volišču 13, letos pa 67 glasov. Vse te glasove so oddali pravi trdni značaji, ki zahtevajo mirnega dela, ne pa praznih obljub poslanca Žebota, ki nam hodi pripovedovat bajke o avtonomiji, o znižanju davkov, ki osebno napada nasprotnike, prepoveduje »Domovino« in »Jutro«, obljublja okrajno cesto k Sv. Ani, blati učiteljstvo itd., ne doseže pa nič. Najbolj značilno je, da se je takoj po shodu SLS oglasilo 8 novih naročnikov za »Domovino«. Lep dokaz, kaj ljudstvo hoče. Priporočamo g. Žebotu, naj še pride kaj »agitirat« za »Domovino«. Z osebnimi napadi bo menda težko kaj več opravil. Na obljubo poslanca Žebota, da bo njegova stranka delala cesto k Sv. Ani, smo pa res radovedni. Bomo videli, kaj bo zmoglo 5 poslancev, katere ima SLS iz našega sreza v oblastni skupščini, za našo cesto. Zmenili se bomo takrat, ko bo poslanec Žebot zopet prišel povedat, kaj so storili. Smo potrpežljivi in trdni. Mi pa želimo ljudi, ki so voljni kaj storiti in kaj pametnega povedati. Tak je naš poslanec dr. Pivko, kateremu zaupamo, ker on ne blati nikogar.

PTUJ. Sokol pripravlja za soboto, dne 5. februarja sokolsko maškerado, ki se bo vršila v »Kraljestvu kralja Matjaža« v Društvenem domu v Ptuju. Kralj Matjaž nastopi z vsem svojim dvornim spremstvom, med katerim bo tudi »dvorni norec«, ki bo gotovo s svojimi šalami zadovoljil ne samo svojega gospodarja, ampak tudi ostalo občinstvo. Pripravljajo pa se še druga presenečenja. Upamo, da se povabilom na maškerado, katere razpošilja društvo te dni, odzove vse narodno občinstvo. Kdor pomotoma ne bi prejel povabila, ga dobi pri društvenem blagajniku.

Poslano

Slavenska banka podružnica Ljubljana.

Z ozirom na Vaš opomin z dne 27. januarja 1927., s katerim me opominjate, da naj poravnam neki saldo v znesku 145.340 Din, ki, da Vam ga baje dolgujem, najkasneje do 5. februarja, izjavljam, da nisem nikdar in nikoli iskala v Vašem zavodu kakega kredita, zato tudi ne more obstojati tak dolg. Imam v Vašem zavodu pač tekoči račun, ki pa izkazuje neki znesek v mojo korist.

Ta opomin mi sedaj pojasnjuje razširjene govorice o mojem dolgu pri Vas in o stanju moje tvrdke. Te govorice so ugledu tvrdke dokaj škodovale. Radi moje tridnevne odsotnosti sem prejela opomin šele v soboto dne 29. p. m. v roke. V četrtek dne 3. t. m. sem hotela, osebno urediti in pojasniti to zadevo v Vašem zavodu ter dokazati, da ne dolgujem ničesar, pač pa mi dolguje zavod na mojem tekočem računu neki znesek. Od službujoče uradnice sem bila na prav nekulanten način že na stopnicah sprejeta. Zahtevala je, v eni sapi plačila, a potem po dobljenih informacijah zopet, da mi ne bo treba nič plačati. Zahtevam tem potom od ravnateljstva, da zadevo preišče in da v časopisju izjavi, da ne dolgujem zavodu ničesar, da se tako ohrani soliden ugled moje tvrdke.

IVANKA SMALC
trgovina s klobuki in kožuhovino
182 Ljubljana, Marijin trg.

HENNY **Plamen laže** PORTEN

Izjava

Marija Stare in Ivana Draksler preklicujeta vse žaljive besede proti g. Kernu v Ljubljani. 185

Pojasnilo

Na izjavo, da na različne članke glede razmer v invalidski organizaciji bivši anketni odbor nima z istim nikakih stikov ter se z vsebino istih ne strinja in odklanja vsako odgovornost, izjavljamo, da ni res, da bi članstvo bivšega anketnega odbora sploh kdaj prosilo za odobritev svojih časopisnih poročil in da bi ga za iste delalo odgovorne.

Ni res, da je bivši anketni odbor sklical sestanek, res pa je, da je v smislu svoje objave sklical za 16. I. 1927. javen shod, na katerega je imel dostop vsak invalid. Res je, da bivši anketni odbor tam ni pred lagal, resolucij, res pa je tudi to, da sta Christof in Hrovat bila navzoča, ko so se resolucije predložile in od članstva sprejele in podpisale in iz teh je izšel sklep, da se anketni odbor razreši svojih dolžnosti in na njega mesto izvoli 10 članski odbor. Ni res, da je anketni odbor sam odstopil in zato ne more biti res, da bi on bil nadalje odgovoren za delo članstva in 10 članskega odbora. Dalje ni res, da sede v sedanjem odboru inozemci in izločenci, in sredstva, katerih so se dopisniki poslužili, da omalovažujejo naše delo in žalijo čast članstva, ki je priča vseh dogodkov, najostreje obsojamo.

Za odbor:
Predsednik: Fran Koler, 70 odst. voj. inv. in član U. V. I.
Zapisnikar: Josip Vodenik.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—

Prireditve

Vabimo na domačo predpustno zabavo ki se vrši v nedeljo, 6. febr. v gostilniških prostorih g. Ogrina na Laverci. Ples in drugo. Vstopnina prosta. 3173

Obrt

Galoše popravlja parna vulkanizacija Škafar Ljubljana. Rimska cesta 11 13

Ondulacija. vodna ondulacija. striženje. barvanje las. manikura. najtočneje se izvršuje v damskem salonu «KELSIN». Kopitarieva ulica 1.

Službe dobe

Prodajalec ali prodajalka usnja ki je že izvežban v tej stroki, dobi službo v mestu. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prodajalec usnja». 3037

Perfektno kuharico z dolgoletnimi spričevali, zdravo in pošteno, ne nad 42 let staro sprejmem — Vprašati od 9.—11. ure in od 1.—2. ure v Vegovi ul. št. 2/I — levo. 2949

Kontoristinjo z znanjem amerik. knjigovodstva sprejmemo Ponudbe z zahtevki pod značko «Amerikansko knjigovodstvo» na oglasni oddelek «Jutra». 3172

Blagajničarko-praktikantinjo začetnico sprejme takoj Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru — Rotovški trg 2. 3176

Natakarice in kuharice! Katera gospodična, oziroma gospa natakarica ali kuharica, zmožna svojega poklica, bi hotela prevzeti gostilno ali kuhinjo v svojo lastno režijo ali kot soudeleženka. Sprejmem le zdrave in značajne interesentinje. Cej. pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Soudeleženka 1927». Istotam se izve tudi naslov 3170

Gospodične v pouk šivanja sprejme takoj zopet izdelovalnica perila A. Alešovec, Cankarjevo nabrežje 1/I. — Učna doba poljubna. 3162

Inkasanta-zastopnika sprejme svetovna tvrdka. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «1566». 3120

Samostojno pletiljo spretno, sprejmem takoj na deželo proti dobremu plačilu. — Dopise pod značko «Pletilja 50» na oglasni oddelek «Jutra». 3150

Vrtnar. pomočnika izučenega in z dobrimi spričevali iščem za takoj za Osijek. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vešč 500». 3126

Zastopstvo za Slovenijo in Hrvatsko odda dobro vpeljano, brezkonkurenčno podjetje. Velik zaslužek. Potrebna gotovina 200.000 Din. — Ponudbe na naslov: D r o l s, Graz, Schillerstr. 15. 3125

Službe iščejo

Kontoristinja zanesljiva, z izvrstno kvalifikacijo in večletno prakso v zagrebški veletrgovini Poppović, perfektna slovenska, hrvat. in nemška stenografinja, spretna strojepiska, išče svojim zmožnostim odgovarjajočo službo kot kontoristinja ali blagajničarka v kakem trgovskem ali industrijskem podjetju v Sloveniji — če mogoče z vso oskrbo v hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod značko «Ja kontoristinja». 3113

Trgovec z majhno trgovino v bližini Ljubljane, izučen tudi v lesni trgovini, išče postranskega zaslužka kot zastopnik ali potnik. — Sprejme tudi stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vesten 4». 3104

Strojni ključavničar železostrugar, vešč avtogenskega varjenja, išče delo za takoj. — Josip Belak, Slatina-Radenci, Slovenija. 3041

Boljša šivilja gre šivat na dom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 3160

Gospodična zmožna slov., nemške in deloma srbohrvatske korespondence, kakor tudi drugih pisarn. del, išče v Ljubljani za nekaj ur dnevno — dopoldne ali popoldne — primernega dela. Nastopi s 15. febr. ali pozneje. — Cenjene ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Postranski zaslužek A. S.» 2928

Ekonom vešč v poljedelstvu, živinoreji, vinarstvu in sadjarstvu, išče službe. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru pod «Ekonom» 2915

Dekle z dežele išče službo pri kaki družini ali kot natakarica. Zmožna je gospodinjskega dela. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Štefi». 3152

Šofer - mehanik z večletno prakso in z dobrimi spričevali išče službo — najraje pri osebnem prometu. Stanko Pirc, Združene opekarne, d. d., Vič pri Ljubljani. 3154

Šivilja gre šivat na dom, event. tudi na deželo, po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 3168

Fina šivilja se priporoča cenjenim damam. Cene nizke. Kongresni trg 16, pritličje — levo 3164

Potnik agilen, star 21 let, ki potuje po D a l m a c i j i, želi prevzeti zastopstvo kake znane tvrdke, event. proti proviziji. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Uveden 46». 3129

Pouk

Angleščino poučuje po znani Berlitzovi metodi učiteljica. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3159

Kupim

Zajčje kože plačuje nad normalno ceno D Zdravič. Ljubljana. Florijanska ulica 9. 47

Srebrne krone kupuje in plača dobro r Ouden. Ljubljana. Prešernova ulica 1 238

Diro na peresih dobro ohranjeno, za samca, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dira». 3142

Motor 4—6 k. s., za pogon mlatilnega stroja, k u p i Ivan Globevnik, Škocjan. 3118

Prodam

Šivalni stroj «Singer» za krojače, malo rabljen, prodam za 1000 Din Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3023

Lepo masko «Mefisto» prodam ali posodim. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3069

Pohištvo in drugo Poceni prodam 4 postelje, 4 žične vloge, 4 žimnice, vrhni afrique, 4 zglavnike (keil), 2 nočni omarici, 1 umivalnik, mizo, 2 visoki omari, več namiznih prtov, brisač, rjuh, odej itd. — vse skoro novo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3171

Motorno kolo BSA, 2¼ HP, ugodno proda dr. Novoseljsky, Sv. Marjeta pri Moškanjcih. 3027

Krasno novo masko prodam ali posodim. — Rimska cesta 4/I. 3123

Srebrnega denarja prodam večjo množino. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Denar». 3146

2 lepi peči 100 let stari, za narodno nošo, dobro ohranjeni — prodam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 3121

Črno-belo masko in radi selitve tudi **več stare oprave** prodam Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 3122

2 enaki maski kompletni, colombini, zelo ugodno naprodaj: Kolizej, vrata št. 8, Gosposvetska cesta 3186

Kontoristinja z enoletno pisarniško prakso, išče kjerkoli primerno službo. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Kontoristinja». 3177

Lokali

Mizarsko delavnico vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mizarstvo». 3102

Lep lokal ob Aleksandrovi cesti odda takoj Pokojninski zavod v Ljubljani. 2919

Stanovanja

Opremljeno sobo separirano, z elektr. razsvetljavo in s souporabo kopalnice o d d a m eni ali dvema osebama. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3049

Brezplačno prijavite oddajo stanovanja, sobe, lokala, gostilne, trgovine, delavnice itd. — Posredovanje za oddajalca popolnoma brezplačno — «Posredvalec», Sv. Petra c. št. 18. 1698-a

Parketirano sobo lepo in veliko takoj oddam na Dunajski cesti št. 66 — za artelerijsko vojašnico. 3156

Opremljeno sobo manjšo, z električno razsvetljavo oddam na Aleksandrovi cesti. Na ogled od 11. ure naprej. Poizve se v oglas. oddelku Jutra. 3139

2 sobi in kuhinjo o d d a m v sredini mesta onemu, kdor odkupi pohištvo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3115

2 opremljeni sobi s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3116

Opremljeno sobo solnčno, s zajtrkom in vso postrežbo iščem s 15. febr. v bližini univerze. Vhod strogo separiran, če mogoče iz stopnišča. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Glasba» 3147

2 gospodični sprejmem kot sostanovalki Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3148

Gospoda sprejmem na stanovanje na Zaloški cesti 158/I, desno. 3185

Prazno sobo v pritličju, s posebnim vhodom takoj oddam v Igriški ulici št. 6. 3073

Lepo sobo s souporabo kuhinje oddam z a k o n s k e m u paru brez otrok na Poljanski cesti 17 3133

Lepo sobo s souporabo kuhinje oddam proti posojilu nekaj tisoč dinarjev. Pri večji vsoti v kratkem veliko stanovanje s pritiklinami in vrtom. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3137

Komfortno stanovanje 4 sob, sobice, kopalnice in vseh pritiklin oddam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 3046

Kapital

Družabnika (co) z 10.000 Din. ki jih založi v trgovino, sprejmem takoj. Lokal in stanovanje prosta. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Družabnica 10». 3105

Družabnika (co) s 15—25.000 Din sprejmem za podjetje v Mariboru. — Znanje ni potrebno. Kapital v vsakem slučaju siguren. Prednost imajo samci (samice). Ponudbe na upr. «Jutra» v Mariboru pod «Zasiguran». 3178

Ženitve

Damo ki mi nudi trajno eksistenco, takoj poročim. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Simpatičen 66». 3175

Dopisi

3 mladi turisti inteligentni, ki nameravajo vsako nedeljo pohiteti na planine, iščejo sebi sorodne tovarišice radi skupnih izletov. Ostra ne samo na resne ponudbe s sliko Neanonimne dopise pod šifro «Ivanko, Branko in Zvonimir» na oglasni oddelek «Jutra». 3167

Skupna butara Žal, pismo prepozno dvignil Pišite še enkrat na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Petrinačev Tonček». 3188

Glasba

Interesanten klavir stare konstrukcije, radi cene prodaje priporočljiv posebno za začetnike, zelo dobro ohranjen, naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3151

Preigran planino kupim. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Planino 61». 3161

Živali

Kanarčke 2 pridne pevce in 2 samici p r o d a za 240 Din F. Z., Celovška 73/II. 3174

Psa dobermana čistokrvnega, od 6—11 mesecev starega, kupi Ante Guštin, Solo-Moste, Ljubljana. 3092

Mladega jazbečarja čistokrvnega, starega od 6 mesecev naprej k u p i Vidic, Reteče pri Škofji Loki. 3124

Izgubljeno

Reven voznik je izgubil večjo vsoto denarja, ki ni bila njegova last. Poštenega najditelja prosi, da jo izroči na policiji v Vodmatu ali pa pošlje na naslov, ki ga dobi v oglasnem oddelku «Jutra». — Obdrži si lahko ¼ nel. 3163

Nahrbtnik sem pozabil dne 2. febr. v gorenjskem vlaku, ki pride ob 9. uri zvečer v Ljubljano. — Poštenega najditelja prosim, da ga odda proti nagradi v Tavčarjevi ulici št. 1/II. levo. 3166

Srednjo vsoto denarja sem našel. Naslov v oglasnem odelku «Jutra» 3149

Razno

Zastopnik svetovne firme, izvežban v specerijski in mlevski stroki, sedaj nalužben v Vojvodini, s prvovrstnimi referencami, želi zastopati še kako drugo večjo firmo. — Ponudbe je poslati na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Zastopnik 3043». 3043

Zastopnike ki že obiskujejo stranke, sprejmem za zelo dobro idoč predmet. Dober zaslužek. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Predmet». 3122

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da bom v soboto, 5 febr. t. l. zopet **otvoril mesarijo** v Gosposki, ozir. Peternelovi ulici — za univerzo. Svojim cenj. odjemalcem zagotavljam najboljšo postrežbo z vsemi vrstami najboljšega blaga in po najnižjih cenah. 3143

Zastopnike (ce) sprejmem za razpečavanje povsod iskanih predmetov. Sijajen zaslužek. Potrebno 100 Din za kolekcijo. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Eksistenca 16». 3131

2 visokošolca sprejmem poceni na hrano. Po kosilu čaj ali kava. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3165

Zakonski par brez otrok ali samski vpokojenci ter vpokojene učiteljice, ne izpod 50 let — pomagajte enemu hrvatskemu otroku, da se mu spremeni priimek, dokler dajem pismeno obvezilo. Slovenci plemenitega srca, oglasite se pismeno na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «K. Z.» 3127

Elegantno masko svileno, črno-belo, posodim Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 3184

Sigurno eksistenco dosežejo gospodje in dame ako se posvetijo lahkemu delu, pri katerem dosežejo sijajne uspehe. — Posebno znanje ni potrebno. Niso srečke, ne loterija. Ponudbe s prilogo 10 Din za prospekte na oglasni oddelek «Jutra» pod «Siguren uspeh 300». 3180

Kyffhäuser-Technika Frankenhausen Nemčija.
Inž. šola za strojno in avtomobilsko gradnjo — posebni elektrotehnični oddelek za poljedelstvo in aerotehniko 56

Hlode vseh vrst 2470
posebno jelševe in hrastove, kupim vsako množino.
Ponudbe franko vagon nakladalna postaja na oglasni oddelek „Jutra" pod „Hlodi 30".

Ljubiteljem cvetlic, lastnikom vrtov
se nudijo vedno zdrava in najizvrstnejša semena za cvetlice in zelenjad, od aprila dalje vseh vrst sadike pri staroznanem trgovskem vrtnarstvu
IVAN BIZOVIČAR. Ljubljana - Trnovo
Kolizejska ulica 16.
Izvršuje najokusnejše dekoriranje dvoran za plesne in druge prireditve, zakar se p. n. društvom toplo priporoča Izdelovanje šopkov in vencev za razne prilike. Nasajevanje balkonov in vrtov, in vsa ostala v to stroko spadajoča dela.
Cepljene vrtnice na zalogi.
Cene najnižje! Cene najnižje!

Športniki
Pred-med-po naporu jemljite pastilje
Valda
Zadivljeni boste!
Naprodaj v vseh lekarnah in drogerijah
Zahtevajte jih v škatlicah z natiskom imena
Valda 162

Zahvala.

Ob prerani smrti blagopokojnega gospoda

Alojzija Gatscha

smo prejeli obilo dokazov sočustvovanja; nam je nemogoče zahvaliti se posamezno, zato nam bodi dovoljeno, da izrečemo potom vsem, ki so nam izkazali v teh težkih trenutkih svojo naklonjenost najtoplejšo zahvalo; posebno č. g. mestnemu župniku, načelstvu občinske hranilnice, gg. članom godbe požarne brambe pevskemu zboru, Strelski družbi in gg. lovcem.

Vsem najlepša hvala!

Kostanjevica, 3. svečana 1927.

Žalujoči ostali.

✝

Prosvetno društvo Sotla v Podčetrtku naznanja pretužno vest, da je njegov blagajnik, soustanovitelj in neumoren sodelavec gospod

Slavko Gobec

poštar v Podčetrtku

po kratki mučni bolezni dne 2. februarja 1927 mirno v Gospodu zaspal.

Večen spomin in slava mu!

Podčetrtek, dne 2. februarja 1927.

Odbor.

M. Zévaco 64

Papežinja Favsta

Roman

»Tedaj sem ugrabil Violetto,« je nadaljeval cigan. »Neko noč sem šel z dvema ali tremi tovariši v Meudon in sem vdrl v hišico, kamor je prihajal k njej v posete. Violetto je čuvala ženska z imenom Simona. Da me ta ženska ne bi mogla ovaditi, sem odvel tudi njo. Nato sem ju spravil v Burgonjo. Sam sem ostal še nekaj časa v Parizu, da bi videl učinek svojega udarca. Bil je strahovit!...«

»Kakšne namene si imel z Violetto?« je vprašala Favsta.

»Hotel sem jo vzgojiti po svoje in jo spečati s kakim velikašem. Namenil sem se, da stopim tedaj pred Clauda in mu porečem: ‚Ukral sem ti hčer, kakor si ti ukral moja otroka. Ti si storil Floro in Stello kristjanki, jaz sem storil Violetto vlačugo.' Nato bi ga bil ubil... Ko se mi je zdela Violetta dorasla in njena lepota dovolj zapeljiva, da izvršim svoj namen, sem se odpravil proti Parizu. V Orléansu sem opazil, da se klati okoli dekline imeniten in zal gospod. Zvedel sem, da je vojvoda Guiški... Zato sem neutegoma krenil v Pariz; dobra zvezda mi je naklonila, da sem srečal vojvodo tik pred mestnimi vrati. Videl sem ga zaljubljenega, da še nikoli ne tako; zmenila sva se za dobro ceno in predal sem mu Violetto... V tistem trenutku pa se je začela zmešnjava: meneč, da jo vodim k vojvodi Guiškemu, sem jo pripeljal k vam!...«

»Ali ti je žal?...«

»Ne vem,« je rekel Belgoder z negotovim glasom. »Doslej mi je še vse nejasno... Taka je moja zgodba, gospa. Upam, da izpolnite dano besedo. Obljubili ste mi maščevanje...«

»Nu, poslušaj. Kaj porečeš, ako dam obesiti Violetto v Claudovi prisotnosti, kakor je on obesil Magdo pred tvojimi očmi?«

Cigan se je divje zarežal.

»Obesiti in sežgati!« je poudarila Favsta.

»Oho! In Claude bo videl?...«

»Videl bo.«

»In jaz bom lahko govoril z njim? Lahko ga prisilim, da vidi? Lahko mu povem, da sem jaz ugrabil njegovo hčer in sem jo poslal na grmado?«

»Lahko boš pri njem. Porečeš mu, kar ti drago.«

»Tako mi vseh peklenščkov!« je vzkriknil Belgoder. »Lepše osvete si niti jaz ne bi mogel izmisliti!«

»Poslušaj: jutri dopoldne ob desetih bosta na Grèvskem trgu dve devojki obešeni in sežgani na grmadi. Njiju zločin je to, da sta hčeri očeta, ki se je izneveril rimski Cerkvi in je postal protestant. Ime mu je bilo Fourcaud. Umrl je v ječi. Jutri bo ljudstvo obesilo in sežgalo njegovi hčeri... Veš li, zakaj sem bila pravkar v Bastilji? Izpustila sem eno izmed obsojenk in sem dala zapreti...«

»Violetto!« je zarjul Belgoder. »Violetto, da bo obešena in sežgana namestu nje!...«

Vrgel se je nazaj in pogledal Favsto s takim občudovanjem, da jo je zamrazilo od studa.

»Ali je mogoče?« je povzel z zverskim grhotom. »Jutri ob desetih bo Violetta vpričo svojega očeta obešena in sežgana na Grèvskem trgu?...«

»Vpričo očeta!« je potrdila Favsta.

»Violetta, pravite... in kdo še? Katera je druga?...«

»Obsojeni sta Magdalena Fourcaudova in Ivana Fourcaudova. Magdalena bo usmrčena, Ivana je izpuščena. Namestu nje umre Violetta.«

Belgoder je skočil na noge in jel od navdušenja begati sem ter tja, nerazumljivo mrmraje v svojem ciganskem jeziku. Zdajci pa je obstal.

»Toda Claude?« je zaškrtal. »Kaj naj storim, da bo videl? Kako naj ga obvestim?«

»Poslušaj me dobro. Jutri zjutraj pojdi na Grèvski trg. Čakaj, dokler ne začuješ veselega tuljenja, s katerim ljudstvo pozdravlja obsojence, ki prihajajo na morišče. Nato stopi v hišo, ki jo vidiš na levi strani trga, ako si s hrbtom obrnjen proti reki... V tej hiši reci, da želiš govoriti s knezom Farneškim.«

»Kdo je knez Farneški?«

»Kaj tebi mar!« je rekla Favsta z bledim nasmehom. »Popeljejo te pred kneza Farneškega.«

»Toda Claude! Claude!...«

»Clauda najdeš pri njem! On in knez sta postala nerazdružljiva tovariša.«

»In kaj naj potlej storim?«

»Prišel boš k njima v trenutku, ko priženejo Fourcaudki na Grèvski trg. Vse ostalo je tvoja skrb!«

»Ali,« je zarenčal cigan, ki je s strastno lakomnostjo stregel na te podrobnosti, »kaj bo, ako kneza ne najdem doma?«

»Najdeš ga!«

»In če Clauda ne bo pri njem?...«

»Claude bo pri njem!«

»Ali pa, če me ne spuste v hišo?...«

»Spuste te, ako jim porečeš, da si tisti, ki ga knez Farneški pričakuje ob deseti uri.«

»Tedaj me bodo pričakovali« je osupnil cigan.

»Farnese in mojster Claude te bosta pričakovala!... Idi zdaj. Jutri ob desetih pokažeš Claudu njegovo hčer Violetto na grmadi.«

Belgoder je s hripavim vzkrikom planil iz Favstine hiše in je jadrno krenil na Grèvski trg. Bila je črna noč. Toda na trgu je videl delavce, ki so se pri svetlobi plamenic ukvarjali s čudnim opravilom. Cigan jih je opazoval nekaj minut.

»Grmadi pripravljajo!« je zamrmral, tresoč se od zloveščega razburjenja.

Po Belgoderovem odhodu je Favsta sela k pisanju. Napisala je tole:

Izvoz južnega sadja

Limone
po zaboju . . . . . Din 110.—

Pomaranče
po zaboju . . . . . Din 160.—

Pomaranče na kg Din 3·75 do 3·85

Čebulo
zdravo na kg 2·75 do 2·85

kakor vse ostalo južno sadje nudim po najnižjih dnevnih cenah

GJURO ENGELHARDT, Sušak.

Zahtevajte cenike. 67 a

Svoje stare dobavitelje prosimo za ponudbe

OREHOVEGA LESA

ADOLF FRANK, Furnier u. Holzimport Akt. Ges., Nürnberg. 230

Zahvala.

Za izraze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljenega očeta, starega očeta, soproga in tasta

ANDREJA JAMNIK

izrekamo vsem našo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni onim, ki so pokojniku za časa dolgega in mučnega bolehanja z obiskom skušali lajšati bol, kakor tudi njegovim stanovskim tovarišem in zadrugi klobučarjev za časten zastop in prekrasni venec. Zahvaljujemo se prostovoljnemu gasilskemu društvu v Škofji Loki za polnoštevilen zastop, godbo in venec, gasilskemu društvu v Kranju, Stari Loki, Žabnici, Virmaše ter župnemu tajniku gospodu F. Kramerju za nagrobni govor, prč. duhovščini, Sokolskemu društvu v Škofjiloki in pa vsem, ki so spremili pokojnika k večnemu počitku.

Posebna zahvala še pevskemu zboru škofjeloškega Sokola za žalostinke.

Prisrčna hvala vsem.

ŠKOFJA LOKA, 3. februarja 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

23 a

✝

Elektro d. d. v Ljubljani

javlja tužno vest, da je preminul dne 2. februarja član upravnega sveta, gospod

Ing. IGNACIJ ŠEGA

ravnatelj drž. žel. v pok., itd.

Pokojnika, ki si je stekel za družbo nevenljivih zaslug ohranimo v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1927

Kdor oglašuje, ta napreduje!

MONOGRAMI

za perilo, robce in suknje se vezejo najceneje pri

TONI JAGER,
Ljubljana, Dvorni trg štev. 1.

Oddaja se

najstarejša in najbolj idoča na novo opremljena

restavracija

s sobami za tujce v Florijanski ulici štev. 4 v Ljubljani. — Samo prvovrstni strokovnjaki, obratne glavnice sposobni interesenti naj vložijo ponudbe na

A. KAJFEŽ, Kočevje.

Sezijska razprodaja

Bata

Damski usnjeni čevlji . . . . . Din 99·—

Damski, modne barve ali iz laka . . . . . „ 129·—

Moški, visoki in polčevlji iz boksa ali laka . . . . . „ 169.—

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.